

Ergen Sosyotelist Davranışlarının (Phubbing) Yordayıcıları Olarak Ebeveyn Sosyotelizmine Maruz Kalma ve Empati *

Fuat AYDOĞDU** Sümeyra YAŞAR***

• **Geliş Tarihi:** 24.12.2021 • **Kabul Tarihi:** 22.04.2022 • **Çevrimiçi Yayın Tarihi:** 22.04.2022

Öz

Bu araştırmanın amacı ergen sosyotelist davranışının ebeveyn sosyotelizmine maruz kalma ve empati değişkenleri tarafından yordayıp yordandığını saptamak ve ergen sosyotelist davranışının cinsiyet, sınıf düzeyi, canlı dersler ve eğitimler haricinde günlük akıllı telefon kullanım süresine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Bu amaç doğrultusunda araştırmanın çalışma grubunu 2020 – 2021 eğitim öğretim yılında Bursa'nın Kestel ve Gürsu ilçelerinde öğrenim gören 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerinden uygun örnekleme yöntemi ile seçilen 734'ü kız, 285'i erkek olmak üzere toplamda 1019 öğrenci oluşturmuştur. Araştırma kapsamında yapılan fark istatistiklerine göre kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre genel sosyotelist olma toplam puanları daha yüksek bulunmuştur. 5. sınıf öğrencilerin diğer sınıf düzeylerine göre genel sosyotelist olma ortalama puanları daha düşük bulunmuştur. Günlük telefon kullanma süresi 1 saat ve 2 saat olan katılımcıların günlük telefon kullanma süresi 3, 4 ve 5 saat olan katılımcılara göre genel sosyotelist olma toplam puanları daha düşük bulunmuştur. Yapılan regresyon analizi sonucuna göre ebeveyn sosyotelizmine maruz kalma ve empati değişkenleri ergenlerin sosyotelist davranışının önemli yordayıcıları olduğu belirlenmiş ve ergen sosyotelist davranışındaki değişimin %13.5'ini açıklamaktadır.

Anahtar sözcükler: phubbing, ebeveyn sosyotelizmi, empati

Atıf:

Aydoğdu, F. ve Yaşar, S. (2022). Ergen sosyotelist davranışlarının (phubbing) yordayıcıları olarak ebeveyn sosyotelizmine maruz kalma ve empati. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 56, 401-425. doi:10.9779.pauefd.1042303

* 7. Uluslararası TURKCESS Eğitim ve Sosyal Bilimler Kongresi - 01 Eylül - 03 Eylül 2021

** Uzman Psikolojik Danışman, pskdanfuat@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-5986-5645

*** Uzman Psikolojik Danışman, smyaysr18@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-0677-6590

Giriş

Teknolojideki hızlı değişimler insan yaşamını etkilemeye devam etmektedir. Günümüzde teknolojinin yoğun olarak kullanıldığı en önemli cihazların başında akıllı telefonlar gelmektedir (Balta, Emirtekin, Kircaburun ve Griffiths, 2018). Önceleri sadece arama yapmak için kullanılan telefonlar, gelişen mobil teknolojisi ile internet ile tanışarak “akıllanmış” ve işlevlerini mesaj alışverişi, e-posta takibi, sosyal aęa bağlanma vb. özellikleri ile arttırmıştır (Capilla-Garrido, Cubo-Delgado, Gutiérrez-Esteban, 2020; Orhan Göksün, 2019). İnsan yaşamına sağladığı yararlar her ne kadar çok olsa da bu teknolojik cihazların bireylerin günlük yaşantısına olumsuz etkilerinin de olduğu bilinmektedir. Özellikle problemlili cep telefonu kullanımı ile birlikte uykusuzluk, dikkatsizlik, depresyon gibi belirtilerin görüldüğü bilinmektedir (Moreno, Jelenchick, Breland, 2015; Nazik ve Güneş, 2019). Cep telefonunun sorunlu kullanılması, bireylerin sosyal etkileşimine olumsuz etkileri olan yeni bir kavramın ortaya çıkmasına yol açmıştır. Türkçeye sosyotelizm olarak geçen phubbing kavramı, *phone* (telefon) ve *snubbing* (küçümseme, gözardı etme) kelimelerinden türetilmiş olup araştırmacılar tarafından önemli bir halk sorunu olarak tanımlanmıştır (Chotpitayasunondh ve Douglas, 2016).

Bireylerin sosyal ortamlarda kendi telefonları ile ilgilenmeyi, ortamdaki diğer bireylerle ilgilenmeye tercih etmesi olarak adlandırılan sosyotelizm (*phubbing*) kavramı, 2012 yılının mayıs ayında Sydney Üniversitesi’nde bulunan konsorsiyum tarafından türetilmiş olup temelde diğer insanları görmezden gelme anlamında kullanılmıştır (McCann Paris, 2014; Karadağ vd., 2015). Akıllı telefonların problemlili kullanımına bağlı olarak bireylerin yüz yüze iletişimini sekteye uğratan sosyotelizm kavramı, iletişim esnasında bireyin akıllı telefonu ile daha fazla ilgilenmesi ve dikkatini mevcut iletişim ortamından uzaklaştırması olarak tanımlanmıştır (Aagaard, 2019). Sosyotelist davranışlar sergileyen bireyler yüz yüze iletişimin en önemli göstergelerinden biri olan göz temasını istedik düzeyde kuramadıklarından iletişimde oldukları kişiler tarafından kaba ve dikkatsiz olarak algılanmaktadırlar (Tekkam, Bala ve Pandve, 2020).

Yaşamın farklı alanlarında ve farklı yaş grupları arasında ortaya çıkan bu davranışın nedenleri ve bu davranışa ilişkin ilişkili kavramların araştırılması önemli bir hızla devam etmektedir. Sosyotelizme yol açan faktörleri kapsamlı bir şekilde ele alan bir araştırmada sosyotelizmin psikolojik ve teknolojik faktörler tarafından açıklanabileceği üzerinde durulmuştur (Chatterjee, 2020). Bu araştırmada sosyotelizmi yordayan teknolojik faktörler anlık mesajlaşma bağımlılığı, video oyun bağımlılığı ve mobil internet bağımlılığı olarak belirlenirken psikolojik faktörler ise stres, yalnızlık ve anksiyete olarak belirlenmiştir (Chatterjee, 2020). Teknolojik faktörlerdeki bu bağımlılık türleri bireylerin cep telefonlarını kullanım amaçlarına göre değişmektedir. Özellikle akıllı telefonların uygulama marketlerinden indirilen farklı uygulamalar ile farklı işlevler için kullanılması çok boyutlu bir yapı (Barrios-Borjas, Bejar-Ramos ve Cauchos-Mora, 2017) ile karakterize edilmiştir. Sosyotelist davranışın bağımlılık türleri ile yakından ilgili olduğu birçok araştırma

bulunmaktadır (Chi vd., 2022; Chu vd., 2021; Franchina vd., 2018). Bununla birlikte sosyotelizmin; psikolojik sıkıntı (Al-Saggaf, MacCulloch ve Wiener, 2018), stres (González-Rivera vd.,2018), yalnızlık (Al-Saggaf ve O'Donnel, 2019; Aydoğdu ve Çevik, 2020) gibi faktörlerle ilişkisi ayrı ayrı araştırmalarda saptanmıştır.

Aagaard (2019), sosyotelist davranışlar sergileyen bireylerin bu davranışın olumsuz etkilerini fark etmelerine rağmen yine de bu davranışı sergilemelerinin nedenini anlamaya yönelik “*dijital akrasia*” terimini kullanmıştır. Bu terim Yunanca kökenli olup “*iradenin zayıflığı*” olarak açıklanmaktadır. Öz denetim eksikliği ile ilişkisi olduğu düşünölen sosyotelizm, bazı araştırmacılar tarafından henüz çok güncel olduğu için *bebek* (Tekkam vd., 2020) bir kavram olarak değerlendirilmiştir. Bu kavram alanyazında farklı kaynaklarda “*paralel iletişim*” (Kneidinger-Müller, 2017), “*sosyal ihmalkârlık*” ve “*mobil körlük*” (Yam ve İlhan, 2020) olarak isimlendirilmiştir. Farklı isimlerle adlandırılrsa da olumsuz etkileri birçok araştırmada kanıtlanmış olan sosyotelizmin ergenlerde de yoğun bir şekilde araştırılmaya başlandığı bilinmektedir. Sosyotelizmin ergenleri nasıl etkilediğine ilişkin alanyazında farklı çalışmalara rastlamak mümkündür. Ergenler üzerinde yapılan bir çalışmada (Franchina, Vanden Abeele, van Rooij, Lo Coco ve De Marez, 2018), sosyotelist davranış ile gelişmeleri kaçırma korkusu arasında olumlu ilişki bulunmuştur. Ergen sosyotelizminin en önemli nedeninin yoğun akıllı telefon kullanımı ve internet bağımlılığı olduğu bulunmuştur (Karadađ vd., 2016). 16-18 yař arasındaki ergenler üzerinde yapılan araştırmada, sosyotelist davranışlar sergileyen ergenlerin hayatlarından daha az memnun oldukları ve diğer bireylere göre daha fazla yalnız hissettikleri belirlenmiştir (Błachnio ve Przepiorka 2019).

Sosyotelizm üzerine yapılan çalışmalar kavramı anlamak üzerine yoğunlaştığından kavram, davranışın sergilendiği alanla ilişkilendirilerek tanımlanmaya çalışılmıştır. İlişkilerde çiftlerden birinin sergilediği sosyotelist davranış “*partner sosyotelizmi*” (Roberts ve David, 2017; González-Rivera vd.,2018); iç verenlerin çalışanlarına yönelik sergilediği sosyotelist davranışlar “*yönetici sosyotelizmi*” (Roberts ve David, 2017) ve anne ya da babanın çocuklarına yönelik sergilediği sosyotelist davranışlar ise “*anne-baba sosyotelizmi*” ya da “*ebeveyn sosyotelizmi*” (Xie ve Xie, 2019) olarak tanımlanmıştır. Ebeveyn sosyotelizmi; anne ya da babanın çocukları ile olan iletişimde çoğunlukla akıllı telefonları ile ilgilenmesini içeren sosyotelizmin türlerinden birisidir (Xie ve Xie, 2019). Alanyazında ebeveynlerin sergiledikleri sosyotelist davranışların ergenleri nasıl etkilediği konusunda yapılan çalışmalar hız kazanmıştır (Bai vd., 2020; Geng vd., 2021; Liu vd., 2020). Ebeveynlerin sosyotelist davranışları çocuk ve ergenlerin sosyotelizme maruz kalmalarına yol açabilir. Ebeveyn sosyotelizmi ergenlerin ruh sağlığı sorunlarıyla yakından ilişkilidir. Xiao ve Zheng (2022) ortaokul öğrencileri üzerinde yürüttükleri bir araştırmalarında ebeveyn sosyotelizminin depresyon geliştirmede önemli bir risk faktörü olduğunu açıklamışlardır. Niu ve arkadaşları (2020) öz kontrolü düşük ergenlerin ebeveyn sosyotelizminden daha çok etkilenerak problemlili akıllı telefon kullanım düzeylerinin arttığını saptamışlardır. Wang ve arkadaşları (2021) ise ergenlerin ebeveyn

sosyotelizm düzeyleri arttıkça saldırganlık davranışlarının arttığını bulmuşlardır. Alanyazındaki bu araştırmalar birlikte değerlendirildiğinde ebeveyn sosyotelizminin ruh sağlığı ve sorunlu davranışlarla ilişki olduğu ve ergen sosyotelist davranışları ile ilişkisinin nasıl olduğunu anlamak önem kazanmaktadır.

Akıllı telefon kullanımının sorunlu kullanımı olan sosyotelizm ile ilgili yapılan bir araştırma oldukça dikkat çekicidir. Vanden Abeele, Antheunis ve Schouten (2016) yaptıkları deneysel araştırmada bir akıllı telefonun ortamda bulunmasının bile oldukça zararlı olduğunu bulmuşlardır. Katılımcılar bu araştırmada iletişim halindeyken telefonla ilgilenilmesini kaba ve sosyal açıdan uygunsuz olarak ifade etmiş olup araştırma sonuçlarına göre konuşma kalitesi telefonun varlığına bağlı olarak düşmüştür. Benzer bir şekilde telefonun olduğu sohbetlerde bireylerin algılanan empati düzeyinde de azalma saptanmıştır (Przybylski ve Weinstein, 2012). Sosyotelize maruz kalmış kişiler sosyotelistlerin konuşma esnasında telefona odaklanmalarının sonucu olarak göz temasını kaçırdıklarını ve bu davranışların kaba olarak nitelendirildiği konusunda hemfikirdirler (Cameron ve Webster, 2011; Tekkam vd., 2020). Aagaard ise yürüttüğu bir araştırmasında (2019) sosyotelize maruz kalanların sosyotelist davranışları uygunsuz ve kaba olarak nitelermelerine rağmen bu davranışları zaman zaman kendilerinin de yaptıklarına dair bulgulara ulaşmıştır. Shellenbarger (2013), bir sohbet esnasında akıllı telefonla ilgilenmenin göz temasını düşürdüğünü duygusal bağlantı hissini azalttığını belirtmiştir. Aynı şekilde Nakamura (2015) akıllı telefona odaklanılan bir sohbede duygusal bağlantı hissini kaybolacağını belirtmektedir. Sosyoyelist davranışların meydana getirdiği olumsuz hisler, göz temasının kaybolması gibi sosyotelist davranışlarla ilgili faktörler düşünüldüğünde ergenlerin empatik becerileri ile sosyotelist davranışları arasında bir bağlantı olabileceği fikri ortaya çıkmıştır. Bu açıdan değerlendirildiğinde bu araştırmanın temel amacı, sosyotelist davranışın yordayıcılarını belirlemek olduğundan ergenlerin empatik becerilerin ele alınması önemlidir. Empati, başkalarının bakış açısını referans noktası olarak onları anlamak ve onlarla duygusal bağ oluşturmaya yarayan etkili bir sosyal etkileşim yeteneğidir (Brown vd., 2019). Kendi duygularımızın yanı sıra başkalarının ne hissettiğini anlamayı içeren ve sosyal etkileşimde köprüler kuran empatinin (Riess, 2017) bu haliyle sosyotelist davranışlar sergileyen bireylerde daha düşük olacağı düşünülmektedir.

Ergenlik dönemi fiziksel değişimin hızla arttığını erinlik ile başlayan yetişkinliğe kadar devam eden bir dizi psikososyal gelişim aşaması bulunan yetişkinliğe geçiş süreci olarak tanımlanmaktadır (Koç, 2004). Erikson'a göre bu aşamalarda krizler yaşanır ve bu krizlerin sağlıklı bir şekilde çözümlü başarılı bir kimlik oluşturması açısından önemlidir (Özgünger ve Acun Kapıkıran, 2011). Bireyin farklı gelişim alanlarında hızlı değişim yaşadığı bu dönemde ailenin işlevi bakım sunmaktan desteklenme ve yönlendirmeye doğru evirilmektedir. Değerşen aile işlevlerine bağlı olarak anne ve babaların ergeni yakından izlemeleri, ergenle sıcak, samimi ve yakın ilişkiler kurmaları ve sosyalleşme ihtiyaçını gidermeleri gerekmektedir. Bu bakımdan ergenliğin sosyal bir birey olarak

var olmasını sağlayacak en temel kurum aile olup ergenin sosyalleşmesinde anne ve babanın rolü b¼y¼kt¼r (şahin ve vener zelik, 2016). Bireylerin sosyal öğrenme kuramına göre rol model olarak öğrenme deneyimi yaşadıkları d¼ř¼n¼ld¼đ¼nde anne ya da babanın davranışlarının ergen üzerinde etkili olabileceği d¼ř¼n¼lmektedir (Grusec, 2011). Özellikle internetin farklı teknolojik aletler aracılığıyla bireylerin yaşamında var olması ile birlikte anne ve babalar problemlili internet kullanmanın bir sonucu olan sosyotelist davranışları ile ergenlerin doğru desteklenip ve yönlendirmeleri konusunda yetersiz kalabilirler. Ebeveyn sosyotelizmine maruz kalan ergenlerde sosyotelist davranışların sergilenme olasılığının rol model alma yoluyla y¼ksek olacağı d¼ř¼n¼lmektedir. Bu nedenlere bağlı olarak ergen sosyotelist davranışlarının bir yordayıcısı olarak d¼ř¼n¼len ebeveyn sosyotelizmine maruz kalma bu araştırmanın bağımsız değişkenlerinden biri olarak ele alınmıştır.

Bu araştırmada ergenlerin sosyotelist davranışlarının ebeveyn sosyotelizmine maruz kalma ve empati değişkenleri tarafından yordanıp yordanmadığı incelenmiştir. Alanyazında bu kavramların beraber çalışıldığı bir araştırmaya rastlanılmamıştır. Akıllı telefon kullanımının yaygınlaşması ve Covid-19 pandemi s¼recinde değişen yaşam koşullarına bağlı olarak belli önlemler dhiline bireylerin ev ortamında yaşama zorunlulukları sosyotelizm kavramının daha yoğun yaşandığını d¼ř¼nd¼rmektedir. Akıllı telefonun yanlış kullanımının bir sonucu olarak ortaya çıkan sosyotelizm kavramını yordayan değişkenlerin tespit edilmesi bu davranışa ilişkin önemli bulgular sağlayarak alanyazına katkı sağlayacağı d¼ř¼n¼lmektedir. Ayrıca sosyotelist davranışın yordayıcı değişkenlerinin belirlenmesi ile birlikte bu davranışın azaltılmasına yönelik önleyici ya da m¼dahale edici programların hazırlanmasına olanak sağlanacaktır. Nitekim alanyazın tarandığında sosyotelist davranışı azaltmaya yönelik önleyici ve m¼dahale programlarının çok az olduğu gr¼lm¼řt¼r. Açıklanan bu gerekçeler kapsamında çalışmanın zg¼n olduğu ve sonuçlarının yaygın etkisinin olduğundan söz edilebilir.

Bu araştırmanın amacı, ergen sosyotelist davranışının ebeveyn sosyotelizmine maruz kalma ve empati değişkenleri tarafından yordanıp yordanmadığını saptamak ve ergen sosyotelist davranışının cinsiyet, sınıf d¼zeyi, canlı dersler ve eğitimler haricinde g¼nl¼k akıllı telefon kullanım s¼resine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemektir. Bu doğrultuda bu araştırmada aşağıdaki sorulara da yanıt aranacaktır.

1. Ergenlerin ebeveyn sosyotelizmine maruz kalma durumları sosyotelist (phubbing) davranışlarını anlamlı d¼zeyde yordamakta mıdır?
2. Ergenlerin empatik becerileri sosyotelist (phubbing) davranışlarını anlamlı d¼zeyde yordamakta mıdır?
3. Ergenlerin sosyotelist olma puanları cinsiyet, sınıf d¼zeyi ve g¼nl¼k telefon kullanma s¼releri değişkenlerine göre istatistiki olarak anlamlı bir şekilde farklılaşmakta mıdır?

Yöntem

Bu araştırmada, değişkenler arasındaki ilişkinin varlığını ve derecesini inceleyen ilişkisel tarama modeli kullanılmıştır (Creswell, 2012).

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2020 – 2021 eğitim öğretim yılında Bursa'nın Kestel ve Gürsu ilçelerinde öğrenim gören 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ve 12. sınıf öğrencilerinden uygun örnekleme yöntemi ile seçilen 734'ü kız, 285'i erkek olmak üzere toplamda 1019 öğrenci oluşturmuştur. Katılımcılara ilişkin betimsel istatistikler Tablo 1'de sunulmuştur.

Tablo 1. Katılımcılara İlişkin Demografik Özellikler

Demografik Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kız	734	72.0
	Erkek	285	28.0
Sınıf	5. Sınıf	68	6.7
	6. Sınıf	92	9.0
	7. Sınıf	94	9.2
	8. Sınıf	75	7.4
	9. Sınıf	338	33.2
	10. Sınıf	155	15.2
	11. Sınıf	146	14.3
Günlük Telefon Kullanım Süresi	12. Sınıf	51	5.0
	1 Saat	169	16.6
	2 Saat	193	18.9
	3 Saat	201	19.7
	4 Saat	170	16.7
	5 Saat ve Üzeri	286	28.1
Toplam		1019	100

Tablo 1 incelendiğinde akıllı telefonun günlük kullanım süresinde 5 ve üzeri saatin en yüksek frekansa sahip olduğu en dikkat çekici sonuç olarak bulunmuştur.

Veri Toplama Araçları.

Bu araştırmada araştırmacılar tarafından geliştirilen Kişisel Bilgi Formu'nun yanında Genel Sosyotelist Olma Ölçeği, Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçeği, KA-Sİ Çocuk ve Ergenler İçin Empatik Eğilim Ölçeği kullanılmıştır.

Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından geliştirilen formda katılımcıların cinsiyetleri, öğrenim gördükleri sınıf düzeyleri ve canlı dersler ve eğitimler haricinde günlük telefon kullanım sürelerinin belirlenmesine yönelik sorular yer almıştır.

Genel Sosyotelist Olma Ölçeği

Bireylerin sosyotelist davranışlarını tespit etmek üzere Chotpitayasunondh ve Douglas (2018) tarafından geliştirilmiştir. Türkçe'ye Orhan Göksün (2019) tarafından uyarlanmıştır. Genel Sosyotelist Olma Ölçeği (GSOÖ) 7'li Likert tipinde olup (1- Asla, 2- Nadiren, 3- Ara sıra, 4- Bazen, 5- Sık sık, 6- Genellikle, 7- Daima) toplamda 15 maddeden oluşmaktadır. GSOÖ "nomofobi", "kişisel çatışma", "kendini yalnızlaştırma" ve "problem farkındalığı gibi dört boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin bu araştırmadaki Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları Nomofobi alt boyutu için .74; Kişisel Çatışma alt boyutu için .83; Kendini Yalnızlaştırma alt boyutu için .90; Problem Farkındalığı alt boyutu için .70 ve toplam puan için .91 olarak hesaplanmıştır.

Genel Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçeği

Chotpitayasunondh ve Douglas (2018) tarafından geliştirilmiştir. Türkçe uyarlaması Orhan Göksün (2019) tarafından yapılan bu ölçek 7'li Likert tipinde olup 22 madde içermektedir. Algılanan Normlar, İhmal Edilmişlik Hissi ve Kişilerarası Çatışma alt boyutlarına sahip olan ölçeğin iç tutarlılık katsayısı Cronbach Alpha= .96 olarak bulunmuştur. Bu araştırmada ebeveyn sosyotelizmine maruz kalma ölçölmek istenen özellik olduğundan ölçekte geçen "Başkaları" ifadesi yerine "Anne/Babam" ifadesi yer almıştır. Alanyazında aynı ölçeğin benzer kullanımına farklı çalışmalarda rastlanmaktadır (Bai vd., 2020; Qu vd., 2020). Bu işlem sonrasında ölçeğin Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile geçerlik çalışması yapılmıştır. Ölçeğin üç faktörlü yapısı iyi uyum değerleri ile doğrulanmıştır (χ^2 /sd (864.852/203) =4.26, p=.000, IFI=.95; CFI=.95; GFI=.92; RMSEA=.057). Faktör yükleri .33 ile .89 arasında değişmektedir. Ölçeğin bu araştırmadaki Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları Algılanan Normlar alt boyutu için .72; İhmal Edilmişlik Hissi alt boyutu için .97; Kişisel Çatışma alt boyutu için .86 ve toplam puan için .91 olarak hesaplanmıştır.

KA-Sİ Çocuk ve Ergenler İçin Empatik Eğilim Ölçeği (KASİ-EEÖ-EF)

Kaya ve Siyez (2010) tarafından hem çocuk formu hem de ergen formu Türkçeye uyarlanmıştır. Ölçek 10 tanesi duygusal 7 tanesi de bilişsel empati becerisini ölçen toplam 17 maddeden oluşmaktadır. Ölçekte tüm maddeler olumlu ifadeler içerdikinden ölçekte ters kodlanan madde bulunmamaktadır. 4'lü Likert tipinde geliştirilen ölçek (1-Bana hiç uygun değil, 2- Bana biraz uygun, 3- Bana oldukça uygun ve 4-Bana tamamen uygun) duygusal empati ve bilişsel empatiyi ölçen maddelerin puan değerlerinin toplanması ile alt boyut puanların oluşmasını sağlamaktadır. Duygusal empati alt boyutu için en düşük 7 puan en yüksek 28 puan; bilişsel empati alt boyutu için en düşük puan 10, en yüksek 40 puan alınabilmektedir. Ölçeğin toplam empatik eğilim puanı için en düşük 17 ve en yüksek 68 puan alınabilmektedir. Ölçekten alınan puanlar arttıkça empati eğilim

artmaktadır. Ölçeğin güvenilirlik çalışmasında iç tutarlılığını gösteren Cronbach Alfa katsayısı, ölçeğin tümü için .87, duygusal empati için .82 ve bilişsel empati alt boyutu için ise .82 bulunmuştur. Test-tekrar test güvenilirlik çalışmasının yapıldığı grubun verileri üzerinden yapılan hesaplamalarda ölçeğin tümü için Cronbach Alfa katsayısı .91, duygusal empati için .89 ve bilişsel empati için .81 bulunmuştur (Kaya ve Siyez, 2010). Bu çalışmada Cronbach Alpha iç tutarlılık katsayıları duygusal empati alt boyutu için .86; bilişsel empati alt boyutu için .86 ve toplam puan için .90 olarak hesaplanmıştır.

İşlem

Araştırma verileri Bursa'nın Gürsu ve Kestel ilçelerindeki ortaokul 5., 6., 7. ve 8. sınıflarındaki öğrenciler ile aynı ilçelerdeki Anadolu Lisesi, Anadolu İmam Hatip Lisesi ve Anadolu Mesleki ve Teknik Lisesi okul türlerinde öğrenim gören 9., 10., 11. ve 12. Sınıf öğrencilerinden toplanmıştır. Araştırma kapsamında uygulanacak ölçeklerin kullanım izinleri için ölçekleri geliştiren/uyarlayan araştırmacılardan e-posta aracılığıyla ölçek kullanım izni alınmıştır. Araştırmanın çalışma grubu olan katılımcılardan veri toplamaya başlamadan önce Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimleri Yayın Etik Kurul Başkanlığı'ndan etik kurul onayı (24.06.2021/2021/04) ve Bursa Millî Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli veri toplama izni alınmıştır. Araştırmada kullanılan araştırmacı tarafından geliştirilmiş olan Kişisel Bilgi Formu, Genel Sosyotelist Olma Ölçeği, Genel Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçeği ve KA-Sİ Çocuk ve Ergenler İçin Empatik Eğilim Ölçeği maddelerinin yer aldığı Google Formlar aracılığıyla oluşturulmuş çevrimiçi form, katılımcılara okullarındaki okul psikolojik danışmanlar aracılığıyla dijital yollarla iletilmiştir. Okul psikolojik danışmanları katılımcılara formun doldurulması konusunda destek sağlamıştır. Bu şekilde düşük sınıf düzeyinde bulunan katılımcıların formu sağlıklı doldurmaları sağlanmak istenmiştir. Çevrimiçi formda doldurulması istenen kişisel bilgi formu maddeleri ve ölçeklerde geçen ifadelerden önce araştırmanın amacı, kapsamı ve kimler tarafından yürütüldüğüne ilişkin bilgilendirme metni yer bulunmaktadır. Ayrıca Çevrimiçi formda "*Bilgilendirilmiş Onam Formu*" ile katılımcıların çalışmanın kapsamını okudukları ve anladıklarını beyan ettikleri "*Okudum, Anladım*" ibaresi ile katılımcıların çalışmaya kendi istekleri ile katılacakları, kişisel bilgilerinin çalışma kapsamında toplanacağını ve çalışmada elde edilecek verilerin genel bir değerlendirmeye tabi tutulacağına dair bilgilendirme ile onayları alınmıştır.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında Google Formlar aracılığıyla elde edilen 1019 veri önce Microsoft Excel dosyası olarak dışarı aktarılmış olup daha sonra SPSS 25 programına aktarılmıştır. Elde edilen verilerin yorumlanması için veri toplama araçlarına ait puanların ortalaması, standart sapması, en düşük ve en yüksek değerler ile standart hata değerleri Tablo 2'de sunulmuştur.

Tablo 2. Veri Toplama Araçlarından Elde Edilen Betimsel İstatistikler

Değişkenler	n	Min.	Max.	Ort.	sd	Ss
Genel Sosyotelist Olma Ölçeği	1019	15	105	44.24	0.59	18.88
Nomofobi	1019	4	28	14.57	0.19	6.10
Kişilerarası Çatışma	1019	4	28	10.07	0.19	5.91
Kendini Yalnızlaştırma	1019	4	28	10.46	0.20	6.47
Problem Farkındalığı	1019	3	21	9.13	0.14	4.58
Ebeveyn Sosyotelizmine Maruz Kalma	1019	22	148	43.70	0.60	19.29
Algılanan Normlar	1019	9	57	23.05	0.27	8.49
İhmal Edilmişlik Hissi	1019	8	56	12.93	0.28	9.05
Kişilerarası Çatışma	1019	5	35	7.72	0.15	4.86
KA-Sİ Empatik Eğilim Ölçeği	1019	17	68	54.18	0.30	9.43
Duygusal Empati	1019	10	40	31.74	0.19	6.17
Bilişsel Empati	1019	7	28	22.44	0.14	4.46

Araştırma kapsamında kullanılan testlerin belirlenmesi için verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Verilerin normallik analizi ölçek alt boyutları ve genelinin toplam puanları üzerinden basıklık ve çarpıklık (*kurtosis and skewness*) değerleri dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Yapılan hesaplamalar sonucunda Ebeveyn Sosyotelizmine Maruz Kalma toplam puanı ile alt boyutlarının normal dağılım göstermediği ancak diğer ölçeklerden alınan toplam puanların normal dağılım gösterdiği saptanmıştır. Daha güçlü testlerden olan parametrik testlerin kullanılması (Karagöz, 2010) için ölçeklerde logaritmik dönüşüm yapılmış olup verilerin normalliği test edilmiştir. Logaritmik dönüşüm sağa ya da sola çarpık verilerin varyansa dengelenmesini içeren istatistiksel bir normallik dönüşümüdür (Arslan, Tunç ve Çolak, 2019). Bu kapsamda aşağıdaki tabloda değişkenlerin basıklık çarpıklık değerleri sunulmuştur.

Tablo 3. Değişkenlerin Çarpıklık – Basıklık Değerleri

Değişkenler	Çarpıklık	Basıklık
Genel Sosyotelist Olma Ölçeği	.725	.105
Nomofobi	.184	-.737
Kişilerarası Çatışma	1.129	.640
Kendini Yalnızlaştırma	1.068	.299
Problem Farkındalığı	.688	-.206
Ebeveyn Sosyotelizmine Maruz Kalma	.954	.742
Algılanan Normlar	-.005	-.256
İhmal Edilmişlik Hissi	1.561	1.568
Kişilerarası Çatışma	1.515	1.395

KA-Sİ Empatik Eğilim Ölçeği	-.810	.607
Duygusal Empati	-.764	.242
Bilişsel Empati	-.776	.250

Tablo 3 incelendiğinde gerekli dönüşümler sonrasında verilerin basıklık ve çarpıklık değerlerinin -2 ile +2 arasında olduğu ve verilerin normal dağılım gösterdiği gözlenmiştir (George ve Mallery, 2010). Araştırma kapsamında bağımlı değişken olarak ele alınan Sosyotelist davranışların katılımcıların cinsiyetleri, öğrenim gördükleri sınıf düzeyi ve canlı ders ve eğitim haricinde akıllı telefon kullanma sürelerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını saptamak için Bağımsız Örneklemeler İçin t Testi ve Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) kullanılmıştır. Katılımcıların empatik eğilimleri ile ebeveyn Sosyotelizmine maruz kalmalarının Sosyotelist davranışlarını yordayıp yordamadığını sağlamak için Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi yapılmıştır.

Bulgular

Katılımcıların Sosyotelist olma toplam puanlarının cinsiyetlerine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek için yapılan Bağımsız Örneklemeler İçin t Testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Katılımcıların Genel Sosyotelist Olma Ölçeği'nden Aldıkları Puanların Cinsiyete Göre Farklılaşmasına İlişkin Bağımsız Örneklemeler İçin T Testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	N	Ort.	Ss	sd	t	p
Genel Sosyotelist Olma Ölçeği	Erkek	285	42.02	18.31	1017	-2.342	0.019*
	Kız	734	45.10	19.04			

* $p < .05$

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların Genel Sosyotelist Olma Ölçeği toplamından [$t_{(1017)} = -2.342$, $p < .05$] aldıkları puanların kız öğrencilerin lehine anlamlı bir şekilde farklılaştığı görülmektedir.

Katılımcıların Genel Sosyotelizim Olma Ölçeği'nden aldıkları puanların öğrenim gördükleri sınıf düzeyine göre farklılaşması Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA) ile değerlendirilmiş, analiz sonuçları Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5. Katılımcıların Genel Sosyotelizm Olma Ölçeği'nden Aldıkları Puanların Öğrenim Gördükleri Sınıf Düzeyine ve Günlük Akıllı Telefon Kullanım Sürelerine Göre Farklılaşması ANOVA Sonuçları

Betimsel		ANOVA									
Değişkenler	Sınıf	N	Ort.	Ss.	Varyans	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ort.	F	p	Fark
GSOÖ	5.	68	33.21	15.80	Gruplar A.	10495.81	7	1499.40	4.30	0.00	
	6.	92	44.13	21.93	Grup İçi	352423.76	1011	348.59			5<6
	7.	94	44.44	20.44	Toplam	362919.57	1018				5<7
	8.	75	48.45	21.04							5<8
	9.	338	45.65	18.30							5<9
	10.	155	44.89	17.58							5<10
	11.	146	43.65	17.63							5>11
	12.	51	42.92	17.24							
GSOÖ	1	169	32.2	15.8	Gruplar Arası	92181.52	4	23045.38	86.31	0.00	1<3.4.5
	2	193	35.8	13.1	Grup İçi	270738.05	1014	267.00			2<3.4.5
	3	201	41.5	14.3	Toplam	362919.57	1018				3<4.5
	4	170	46.5	15.9							4<5
	5+	286	57.7	19.8							

* $p < .05$

Tablo 5'te sunulan analiz sonuçlarına göre, katılımcıların Genel Sosyotelizm Olma Ölçeği'nden aldıkları ortalama puanların öğrenim gördükleri sınıf düzeyine [$F(7, 1011) = 4.301, p = .01$] ve canlı dersler ve eğitimler haricinde günlük akıllı telefon kullanım sürelerine [$F(4, 1014) = 86.31, p = .01$] göre anlamlı düzeyde farklılaştığı belirlenmiştir. Bu farkı belirlemek için post hoc testlerinden Tukey testi yapılmış olup bu ölçümlerde 5. Sınıflarda öğrenim gören katılımcıların ortalama puanları 6, 7, 8, 9, 10 ve 11. Sınıflarda öğrenim gören katılımcıların ortalama puanlarından; canlı dersler ve eğitimler haricinde günlük akıllı telefon kullanım süreleri 1 saat ile 2 saat olan katılımcıların ortalama puanları 3 saat, 4 saat ile 5 saat ve üzeri olan katılımcıların puanlarından daha düşük olduğu bulunmuştur.

Araştırma kapsamında bağımlı değişken olarak ele alınan Sosyotelist davranışların bağımsız değişken olarak belirlenen Ebeveyn Sosyotelizmine Maruz kalma ve Empatik Eğilim tarafından yordanmasına ilişkin regresyon analizine geçilmeden önce değişkenler arasındaki ilişkilere bakılmıştır. Değişkenler arasındaki ilişkileri ortaya koymak için Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayısı kullanılmış olup Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Değişkenler Arasındaki İlişkilere Ait Pearson Çarpım Momentler Korelasyon Katsayıları

Değişkenler	1	2	3
Genel Sosyotelist Olma	-		
Ebeveyn Sosyotelizmine Maruz Kalma	.359**	-	
Empatik Eğilim	-.094**	-0.042	-

** $p < .01$

Tablo 6 incelendiğinde Genel Sosyotelist Olma ile Ebeveyn Sosyotelizmine Maruz Kalma ($r = .359, p < .01$) ve Genel Sosyotelist Olma ile Empatik Eğilim ($r = .094, p < .01$) arasında pozitif yönlü anlamlı ilişki bulunmuştur. Katılımcıların Genel Sosyotelist Olma puanlarının Ebeveyn Sosyotelizmine Maruz Kalma ve Empatik Eğilim puanları tarafından yordanmasına ilişkin yapılan Çoklu Doğrusal Regresyon sonuçları Tablo 7'de gösterilmiştir.

Tablo 7. Ebeveyn Sosyotelizmine Maruz Kalma ve Empatik Eğilimin Genel Sosyotelist Olmayı Yordamasına İlişkin Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları

Değişken	B	Sh	β	t	R	R ²	F	p
Sabit	1.214	0.127		9.595				
Ebeveyn Sosyotelizmine Maruz Kalma	0.430	0.035	0.356	12.175	.37	.135	79.348	0.00
Empatik Eğilim	-0.174	0.064	-0.079	-2.716				

** $p < .01$

Tablo 7’de verilen analiz sonuçlarına göre ebeveyn sosyoteliizmine maruz kalma ($\beta=.356$) ve empatik eğilim ($\beta=-.079$) puanlarının sosyotelist davranışları anlamlı bir şekilde yordadığı [$F_{(2, 1016)}= 79.348$, $p=.000$, $R^2=.135$] görölmüştür.

Tartışma

Ergen sosyotelist davranışının ebeveyn sosyoteliizmine maruz kalma ve empati değişkenleri tarafından yordanıp yordanmadığını saptamak ve ergen sosyotelist davranışlarının cinsiyet, sınıf düzeyi, canlı dersler ve eğitimler haricinde günlük akıllı telefon kullanım süresine göre farklılaşıp farklılaşmadığını incelemek amacıyla yapılan bu araştırmada elde edilen sonuçlar ilgili alanyazın çerçevesinde tartışılarak sunulmuştur.

Araştırma sonucunda ergenlerin sosyotelist davranışlarına ilişkin ortalama puanların cinsiyete göre farklılaştığı ve kız katılımcıların erkek katılımcılara göre sosyotelist davranışlarına ilişkin puan ortalamasının daha yüksek olduğu bulunmuştur. Sosyotelist davranışın cinsiyete göre farklılaşmasını değerlendiren araştırmalar incelendiğinde alan yazında farklı araştırma sonuçları ile karşılaşıldığı görölmektedir. Karadağ ve arkadaşları (2016) kadınların erkeklere göre daha fazla sosyotelist davranışlar sergilediklerini bulmuşlardır. Benzer bir şekilde Chořpitayasunondh ve Douglas (2016) da kadınların erkeklere göre sosyotelist puanlarının daha yüksek olduğunu saptamışlardır. Kız ve erkek öğrencilerin sosyoteliizm puanları arasındaki farkı Bayes metodu ile inceleyen Escalera-Chávez ve arkadaşları (2020) ise erkeklerin sosyotelist puanlarının kızlara göre daha yüksek olduğunu bulmuşlardır. Farklı olarak sosyotelist davranışların cinsiyet açasından farklılaşmadığına ilişkin araştırmalara da rastlamak mümkündür (Aydoğdu ve Çevik, 2020; Benvenuti vd., 2020). Bu araştırmalar birlikte değerlendirildiğinde sosyotelist davranışın yüksek olmasında cinsiyetin kararlı bir değerken olmadığı görölmektedir. Yapılan bu araştırmalar daha çok yetişkinler üzerinde yürütölmüş olması hesaba katıldığında araştırmanın bu bulgusu, ergenlerde sosyotelist davranışların cinsiyete göre farklılaşmasını anlamak açasından önemli olup bu konuda daha fazla araştırma yapılmasını gerektirebilir. Bu araştırmada kız ergenlerin erkek ergenlere göre sosyotelist davranışlarının yüksek olması kızların daha erken olgunlaştığı ve akıllı telefon kullanımlarını tetikleyen sosyal medyaya daha erken dâhil olması ile ilişkili olabilir.

Araştırma sonucunda canlı dersler ve eğitimler haricinde günlük akıllı telefon kullanım süreleri 3, 4 ve 5 saat olan katılımcıların günlük akıllı telefon kullanma süresi 1, 2 saat olan katılımcılara göre sosyotelist olma puanlarının daha yüksek olduğu saptanmıştır. Latifa, Mumtaz ve Subchi (2019), akıllı telefon kullanım süresi arttıķça sosyotelist davranışlarının da arttığını saptamışlardır. Aykaç ve Yıldırım’ın (2021) araştırmalarında günlük akıllı telefon kullanım süresi düşük olanların günlük akıllı telefon kullanım süresi daha fazla olanlara göre daha az sosyotelist davranışlar sergiledikleri bulunmuştur. Toker ve Tuncay (2020), yapmış oldukları araştırmalarında akıllı telefon kullanım süresi ile sosyotelist davranışlar arasında pozitif yönde ilişki saptamışlardır.

Akıllı telefon varlığının bireylerin sosyotelist davranış sergilemelerinde önemli olduğu bilinmektedir. Shekhawat ve arkadaşları (2019), bireylerin herhangi bir bildirim olmadan bile akıllı telefonları ile ilgilendiğini ortaya koymuşlardır. Akıllı telefon kullanımının internet bağımlılığını arttırdığı, internet bağımlılığın da sosyotelist davranışların ortaya çıkma sıklığını arttırdığı bilindiğinden (Chotpitayasunondh ve Douglas, 2016) erken yaşlarda yoğun akıllı telefon kullanımının sosyotelist davranışları arttırabileceği düşünülebilir.

Araştırmanın bir diğer sonucunda beşinci sınıf öğrencilerin diğer sınıf düzeylerine göre (6,7,8,9,10,11,12) genel sosyotelist olma ortalama puanları daha düşük bulunmuştur. Alanyazın incelendiğinde sosyotelist davranışların sınıf değişkeni bakımından değerlendirildiği çalışmalara rastlanılamamıştır. Ancak İliç ve Tanyeri'nin (2020) araştırmalarında yaş ile sosyotelist davranışlar arasında doğru orantılı bir ilişkinin olduğu bilinmektedir. Beşinci sınıfların üst seviyede bulunan sınıflardaki öğrencilere göre daha az sosyotelist davranışlar sergilemelerinin nedeni oyun ve etkinlik gibi daha fazla sosyal etkileşim içinde oldukları ve daha az özerklik yaşadıkları ile ilişkili olabilir.

Araştırmada fark istatistiklerine ek olarak ergen katılıcılarının sosyotelist davranışlarını açıklayan değişkenlere ilişkin de sonuçlar saptanmıştır. Yapılan regresyon analizi sonucuna göre ebeveyn sosyotelizmine maruz kalma ve empati değişkenleri ergenlerin sosyotelist davranışının önemli yordayıcıları olduğu belirlenmiş ve bu iki değişken ergen sosyotelist davranışındaki değişimin %13.5'ini açıklamaktadır. Sosyal Bilişsel Kuramı (Bayrakçı, 2007) açısından değerlendirildiğinde ebeveyn sosyotelizmine maruz kalan bireylerde sosyotelist davranışın daha fazla olması beklendiği bir durum olarak değerlendirilebilir. Alan yazında benzer sonuçlara ulaşıldığı da görülmektedir. Liu ve arkadaşları (2019) ebeveyn sosyotelizmine maruz kalan ergenlerin cep telefonu kullanım niyetlerinde değişime yol açtığı bunun da akıllı telefon bağımlılığına yol açtığını bulmuşlardır. Cep telefonu bağımlılığı ile sosyotelist davranışlar arasındaki ilişki incelendiğinde ebeveyn sosyotelizminin cep telefonu bağımlılığı aracılığıyla sosyotelist davranışları arttıracığı düşünülebilir. Benzer bir şekilde Niu ve arkadaşları (2020) ergenlerin problemleri internet kullanımlarının ebeveyn sosyotelizmine maruz kalmaları ile ilişkili olduğunu bulmuşlardır. Xie ve arkadaşları (2019) ergenlerin sosyotelist davranışlarının anne ya da babanın sosyotelist davranışları tarafından yordandığını bulmuşlardır. Ebeveyn sosyotelizmine maruz kalma, ergenlerde sosyotelist davranışları arttırmanın yanında dolaylı ya da direkt olarak ergenlerin yaşam doyumunu düşürdüğü (Liu, vd, 2020), depresyon seviyelerini arttırdığı (Xie ve Xie, 2019; Wang vd., 2019), ergenlerin siber zorbalık davranışlarına katkı sunduğu (Wei vd., 2021; Qu, 2020), sosyal bağları azalttığı (Pancani, vd., 2020) ve problemleri internet (Geng v.d, 2021; Niu vd., 2020) kullanımlarını arttırdığı bilinmektedir. Araştırmanın bu sonucuna göre ebeveynlerin çocuklarını sosyotelist davranışlara maruz bırakması durumunda ergenlerin sosyotelist davranışlarının arttığı görülmektedir. Sosyotelist davranışı artan ergenlerin de çevrelerine bu davranışı sergilemesi davranışın kendi bağlamında tekrar edilme olasılığı arttıracığı düşünülebilir. Bu yüzden

ergen ebeveynlerinin aile içinde telefon kullanıma ve sosyotelist davranış sergilemeye ilişkin normlar oluşturmaları, davranışın tekrarını azaltmak yönünde önemli bir adım olacağı söylenebilir.

Bu araştırma kapsamında ergen sosyotelist davranışını açıklayan bir değişken de empati değişkenidir. Bireylerin empatik eğilimleri sosyotelist davranışlarını açıklamada küçük de olsa katkı sağlamaktadır. Alanyazında sosyotelist davranışın kaba, nezaketsiz, hoşgörüsüz ve saygısız bir davranış olduğuna ilişkin çalışmalar olsa da (Aagaard, 2019; Cameron ve Webster, 2011; Tekkam, Bala ve Pandve, 2020; Vanden Abeele, Antheunis ve Schouten, 2016) bireylerin empatik eğilimlerinin sosyotelist davranışlarını açıklamasına ilişkin çalışmalar yetersizdir. Latifa, Mumtaz ve Subchi (2019), 17 – 20 yaş aralığında ve akıllı telefona sahip üniversite öğrencileri üzerinde yürüttükleri çalışmada empatik eğilimin sosyotelist davranışın anlamlı bir yordayıcısı olmadığını saptamışlardır. Bu bulgu, araştırmamızın bulgusuyla örtüşmemektedir.

Sonuç

Bu araştırmada alan yazında son yıllarda sıklıkla çalışılmaya başlanan sosyotelizm kavramı üzerinde durulmuştur. Yapılan çalışmalara bakıldığında akıllı telefonların yoğun kullanımı ile birlikte sosyotelizmin bireylerin hayatını etkilediği görülmektedir. Covid – 19 döneminde uzun süre eve kapanma sürecinden dolayı eğitimler, haber alma kaynakları veya diğer insanlarla kurulan etkileşimler, çevrimiçi platformlar aracılığıyla sağlanmıştır. Bununla birlikte, günlerce yalnızca sahip olunan ev sınırları içerisinde kapalı kalmak bireylerin sosyalleşme ihtiyacını sanal dünyadan karşılamaya başlamasına itmiş olabilir. Zorunlu karantinalar, kısıtlamalar her ne kadar geçici süreçler olsa da bunların sonuçlarının bir alışkanlığa dönüştüğü ve sosyal medyada, çevrimiçi platformlarda geçirilen sürelerin pandemi öncesine göre neredeyse her bireyde arttığı söylenebilir. Tüm bunlar göz önüne alındığında, araştırma kapsamında ele alınan sosyotelizm konusunun sebepleri ve uzun vadedeki olası sonuçları, çekirdek aileden sosyal arkadaşlıklara uzanan etki ağının genişliğinin derinlemesine incelenmesi özellikle önleyici çalışmaların yapılabilmesi noktasında oldukça önemlidir. Özellikle bu araştırmanın bulgularına bağlı olarak akıllı telefon süresinin azaltılması, kız ve erkek öğrencilerde sosyotelist davranışa ilişkin farkındalık kazandırma, ebeveynlerin sosyotelist davranışlarını azaltacak çalışmalar ve ergenlerin sosyotelist davranışa ilişkin empatik beceriler kazandırılması, okul psikolojik danışmanları tarafından okul tabanlı müdahale planları kapsamında ele alınmalıdır. Özellikle ergenlere rol model olan anne, baba, öğretmen ya da sosyal medya fenomenleri sosyotelizm kavramına ilişkin farkındalık çalışmaları yapabilirler. Ebeveynler evde akıllı telefon kullanımına ilişkin özellikle kendilerinin de uyacakları normlar oluşturabilirler.

Bu araştırmada kız ve erkek katılımcı sayıları oranları birbirine yakın değildir. Bununla birlikte, araştırmanın sonuçları yalnızca bu araştırmada kullanılan ölçme araçlarının ölçebildiği oranda yorumlanmıştır. Bu noktalar araştırmanın sınırlılıkları olarak değerlendirilebilir.

Bu araştırma, kesitsel bir çalışmadır ve ilişkisel desene göre yürütülmüştür. Dolayısıyla araştırma sonuçlarının nedenselliğiyle ilgili yorumlar yapılamamaktadır. Deneysel ve boylamsal çalışmaların veya nitel yöntemlerin kullanıldığı farklı çalışmalarla konu daha derinlemesine ele alınabilir. Bununla birlikte bu araştırma yalnızca Bursa ilinin Kestel ve Gürsu ilçelerinden elde edilen verileriyle sınırlıdır. Daha geniş bir örneklem grubuyla yapılacak yeni çalışmalar konunun genellenebilirliği açısından daha güçlü sonuçlar verebilir. Sosyotelist davranışlarda bulunmanın sebeplerinin derinlemesine incelenmesi, bunun yerine koyulabilecek daha işlevsel ve sağlıklı davranışlar geliştirme konusunda fikirler verebilir. Bunun sonucunda, özellikle pandemiden sonra bireylerde daha çok arttığı düşünülen ekran bağımlılığının azaltılmasına katkıda bulunabilir.

Etik Kurul İzin Bilgisi: *Bu araştırma, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimleri Yayın Etik Kurul Başkanlığı'nın 24.06.2021 tarihli 2021/04 sayılı kararı ile alınan izinle yürütülmüştür.*

Yazar Çıkar Çatışması Bilgisi: *Herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.*

Yazar Katkısı: *Birinci yazar, teorik çerçevenin oluşturulması, veri analizi, bulgular, sonuç ve tartışma kısmında katkı sağlamıştır. İkinci yazar, teorik çerçevenin oluşturulması, bulgular, sonuç ve tartışma, öneriler kısmında katkı sağlamıştır.*

Kaynakça

- Aagaard, J. (2019). Digital akrasia: a qualitative study of phubbing. *AI & SOCIETY*, 35, 237-244. <https://doi.org/10.1007/s00146-019-00876-0>
- Al-Saggaf, Y. ve O'Donnell, S. B. (2019). Phubbing: Perceptions, reasons behind, predictors, and impacts. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 1(2), 132-140. <https://doi.org/10.1002/hbe2.137>
- Al-Saggaf, Y., MacCulloch, R. ve Wiener, K. (2018). Trait Boredom Is a Predictor of Phubbing Frequency. *Journal of Technology in Behavioral Science*, 4(3), 245-252. <https://doi.org/10.1007/s41347-018-0080-4>
- Arslan, K. A., Tunç, Z. ve Çolak, C. (2019). Veri dönüşümü için açık kaynak erişimli web tabanlı yazılım: veri dönüşüm yazılımı. *F.Ü. Sağlık Bilimleri Tıp Dergisi*, 33 (3), 175-181.
- Aydoğdu, F. ve Çevik, Ö. (2020). Okul psikolojik danışmanlarının sosyotelist davranışlarının, sosyotelizme maruz kalma ve yalnızlık düzeyleri üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Humanistic Perspective*, 2 (3), 219-230. <https://doi.org/10.47793/hp.810850>
- Aykaç, S. ve Yıldırım, Ş. (2021). Gelişen Dünyada nomofobi ve sosyotelist olma- sosyotelizme maruz kalmanın etkileri. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 243-256. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2021.21.60703-780598>

- Bai, Q., Bai, S., Dan, Q., Lei, L., & Wang, P. (2020). Mother phubbing and adolescent academic burnout: The mediating role of mental health and the moderating role of agreeableness and neuroticism. *Personality and Individual Differences*, 155, 109622. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.109622>
- Bai, Q., Lei, L., Hsueh, F. H., Yu, X., Hu, H., Wang, X., & Wang, P. (2020). Parent-adolescent congruence in phubbing and adolescents' depressive symptoms: A moderated polynomial regression with response surface analyses. *Journal of Affective Disorders*, 275, 127–135. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.03.156>
- Balta, S., Emirtekin, E., Kircaburun, K. ve Griffiths, M. D. (2018). Neuroticism, trait fear of missing out, and phubbing: The mediating role of state fear of missing out and problematic instagram use. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 18(3), 628–639. <https://doi.org/10.1007/s11469-018-9959-8>
- Barrios-Borjas, D. A., Bejar-Ramos, V. A. ve Cauchos-Mora, V. S. (2017). Uso excesivo de Smartphones/teléfonos celulares: Phubbing y Nomofobia. *Revista Chilena de Neuro-Psiquiatría*, 55(3), 205–206. <https://doi.org/10.4067/s0717-92272017000300205>
- Bayrakcı, M. (2007). Sosyal öğrenme kuramı ve eğitimde uygulanması. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakóltesi Dergisi*, 14, 198-210.
- Benvenuti, M., Błachnio, A., Przepiorka, A. M., Daskalova, V. M. ve Mazzoni, E. (2020). Factors Related to Phone Snubbing Behavior in Emerging Adults. In *Advances in Psychology, Mental Health, and Behavioral Studies* (pp. 164–187). IGI Global. <https://doi.org/10.4018/978-1-5225-9412-3.ch007>
- Błachnio, A. ve Przepiorka, A. (2018). Be Aware! If you start using facebook problematically you will feel lonely: Phubbing, loneliness, self-esteem, and facebook intrusion. A Cross-Sectional Study. *Social Science Computer Review*, 37(2), 270–278. <https://doi.org/10.1177/0894439318754490>
- Brown, K., Adger, W. N., Devine-Wright, P., Anderies, J. M., Barr, S., Bousquet, F., Butler, C., Evans, L., Marshall, N. ve Quinn, T. (2019). Empathy, place and identity interactions for sustainability. *Global Environmental Change*, 56, 11–17. <https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2019.03.003>
- Cameron, A. F. ve Webster, J. (2011). Relational outcomes of multicomunicating: Integrating incivility and social exchange perspectives. *Organization Science*, 22(3), 754–771.
- Capilla-Garrido, E., Cubo-Delgado, S. ve Gutiérrez-Esteban, P. (2020). Design and validation of an instrument to evaluate phubbing behaviors. *RELIEVE*, 26(2), 1-15. <https://doi.org/10.7203/relieve.26.2.16955>
- Chatterjee, S. (2020). Antecedents of phubbing: from technological and psychological perspectives. *Journal of Systems and Information Technology*, 22 (2), 161-178. <https://doi.org/10.1108/jsit-05-2019-0089>

- Chi, L. C., Tang, T. C. ve Tang, E. (2022). The phubbing phenomenon: a cross-sectional study on the relationships among social media addiction, fear of missing out, personality traits, and phubbing behavior. *Current Psychology*, 41(2), 1112–1123. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-02468-y>
- Chotpitayasunondh, V. ve Douglas, K. M. (2016). How “phubbing” becomes the norm: The antecedents and consequences of snubbing via smartphone. *Computers in Human Behavior*, 63, 9-18. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.05.018>
- Chotpitayasunondh, V. ve Douglas, K. M. (2018). Measuring phone snubbing behavior: Development and validation of the Generic Scale of Phubbing (GSP) and the Generic Scale of Being Phubbed (GSBP). *Computers in Human Behavior*, 88, 5–17. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.06.020>
- Chu, X., Ji, S., Wang, X., Yu, J., Chen, Y. ve Lei, L. (2021). Peer Phubbing and Social Networking Site Addiction: The Mediating Role of Social Anxiety and the Moderating Role of Family Financial Difficulty. *Frontiers in Psychology*, 12, 670065. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.670065>
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. Boston, MA: Pearson.
- Escalera-Chávez, M. E., García-Santillán, A. ve Molchanova, V. (2020). Phubbing Behavior: Is There a Gender Difference in College Students? *European Journal of Contemporary Education*, 9(3), 546-551. <https://doi.org/10.13187/ejced.2020.3.546>
- Franchina, V., Vanden Abeele, M., van Rooij, A., Lo Coco, G. ve De Marez, L. (2018). Fear of missing out as a predictor of problematic social media use and phubbing behavior among flemish adolescents. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15(10), 2319. <https://doi.org/10.3390/ijerph15102319>
- Geng, J., Lei, L., Ouyang, M., Nie, J. ve Wang, P. (2021). The influence of perceived parental phubbing on adolescents’ problematic smartphone use: A two-wave multiple mediation model. *Addictive Behaviors*, 121, 106995. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2021.106995>
- George, D. ve Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update (10a ed.) Pearson
- González-Rivera, J., Segura-Abreu, L. ve Urbistondo-Rodríguez, V. (2018). Phubbing en las Relaciones Románticas: Uso del Celular, Satisfacción en la Pareja, Bienestar Psicológico y Salud Mental. *Interacciones: Revista de Avances En Psicología*, 4(2), 143–151. <https://doi.org/10.24016/2018.v4n2.117>
- Grusec, J. E. (2011). Socialization Processes in the Family: Social and Emotional Development. *Annual Review of Psychology*, 62(1), 243–269. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.121208.131650>

- İliç, U. ve Tanyeri, T. (2020). Is phubbing a matter for educators: A case for pre-service and in-service teachers. *Malaysian Online Journal of Educational Technology*, 9(1), 70–79. <https://doi.org/10.17220/mojet.2021.9.1.246>
- Karadağ, E., Tosuntaş, S., B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., şahin, B. M., ... Babadağ, B. (2015). Determinants of phubbing, which is the sum of many virtual addictions: A structural equation model. *Journal of Behavioral Addictions*, 4, 60–74.
- Karadağ, E., Tosuntaş, S., B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., şahin, B. M. ve Babadağ, B. (2016). The virtual world's current addiction: Phubbing. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 3, 250–269.
- Karagöz, Y. (2010). Nonparametrik testlerin güç ve etkinlikleri. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (33), 18-40.
- Kaya, A. ve Siyez, D. (2010). KA-Sİ Çocuk ve Ergenler İçin Empatik Eğilim Ölçeği: Geliştirilmesi geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Eğitim ve Bilim*, 35(156), 110-125.
- Kneidinger-Müller, B. (2017). Mobile communication as invader in face-to-face interactions: An analysis of predictors for parallel communication habits. *Computers in Human Behavior*, 73, 328–335. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.03.055>
- Koç, M. (2004). Gelişim psikolojisi açasından ergenlik dönemi ve genel özellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (17), 231-238.
- Latifa, R., Mumtaz, E. F. ve Subchi, I. (2019). Psychological Explanation of Phubbing Behavior: Smartphone Addiction, Emphaty and Self Control. 2019 7th International Conference on Cyber and IT Service Management (CITSM). <https://doi.org/10.1109/citsm47753.2019.8965376>
- Liu, K., Chen, W., Wang, H., Geng, J. ve Lei, L. (2020). Parental phubbing linking to adolescent life satisfaction: The mediating role of relationship satisfaction and the moderating role of attachment styles. *Child: Care, Health and Development*, 47(2), 281–289. <https://doi.org/10.1111/cch.12839>
- Liu, K., Chen, W., Wang, H., Geng, J., & Lei, L. (2020). Parental phubbing linking to adolescent life satisfaction: The mediating role of relationship satisfaction and the moderating role of attachment styles. *Child: Care, Health and Development*, 47(2), 281–289. <https://doi.org/10.1111/cch.12839>
- Liu, R.-D., Wang, J., Gu, D., Ding, Y., Oei, T. P., Hong, W., Zhen, R. ve Li, Y.-M. (2019). The Effect of Parental Phubbing on Teenager's Mobile Phone Dependency Behaviors: The Mediation Role of Subjective Norm and Dependency Intention. *Psychology Research and Behavior Management*, 12, 1059–1069. <https://doi.org/10.2147/prbm.s224133>
- McCann Paris. (2014, June 26). *Macquarie "Phubbing: A Word Is Born"* // *McCann Melbourne* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=hLNhKUniaEw>

- Moreno, M. A., Jelenchick, L. A. ve Breland, D. J. (2015). Exploring depression and problematic internet use among college females: A multisite study. *Computers in Human Behavior*, 49, 601–607. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.03.033>
- Nakamura, T. (2015). The action of looking at a mobile phone display as nonverbal behavior/communication: A theoretical perspective. *Computers in Human Behavior*, 43, 68–75. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.10.042>
- Nazik, F. Güneş, G. (2019). Üniversite öğrencilerinde problemlı internet kullanımı ve sağlıklı yaşam biçimi davranışları. *Cukurova Medical Journal*, 44, 41–48. <https://doi.org/10.17826/cumj.533376>
- Niu, G., Yao, L., Wu, L., Tian, Y., Xu, L. ve Sun, X. (2020). Parental phubbing and adolescent problematic mobile phone use: The role of parent-child relationship and self-control. *Children and Youth Services Review*, 116, 105247. <https://doi.org/10.1016/j.chilgyouth.2020.105247>
- Orhan Gökün, D. (2019). Sosyotelist Olma ve Sosyotelizme Maruz Kalma Ölçekleri'nin Türkçeye Uyarlanması. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 21(3), 657–671. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.505642>
- Özgüngör, S. ve Acun Kapıkıran, N. (2011). Erikson'un psikososyal gelişim dönemleri ölçeklerinin Türk kültürüne uygunluğunun karşılaştırmalı olarak incelenmesi: ön bulgular. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4 (36), 114-126.
- Pancani, L., Gerosa, T., Gui, M. ve Riva, P. (2020). “Mom, dad, look at me”: The development of the Parental Phubbing Scale. *Journal of Social and Personal Relationships*, 026540752096486. <https://doi.org/10.1177/0265407520964866>
- Przybylski, A. K. ve Weinstein, N. (2012). Can you connect with me now? How the presence of mobile communication technology influences face-to-face conversation quality. *Journal of Social and Personal Relationships*, 30(3), 237–246. <https://doi.org/10.1177/0265407512453827>
- Qu, J., Lei, L., Wang, X., Xie, X. ve Wang, P. (2020). Mother Phubbing and Adolescent Cyberbullying: The Mediating Role of Perceived Mother Acceptance and the Moderating Role of Emotional Stability. *Journal of Interpersonal Violence*, 088626052098390. <https://doi.org/10.1177/0886260520983905>
- Riess, H. (2017). The Science of Empathy. *Journal of Patient Experience*, 4(2), 74–77. <https://doi.org/10.1177/2374373517699267>
- Roberts, J. A. ve David, M. E. (2017). Put down your phone and listen to me: How boss phubbing undermines the psychological conditions necessary for employee engagement. *Computers in Human Behavior*, 75, 206–217. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.05.021>
- şahin, ř. ve Çövenner Özçelik, Ç. (2016). Ergenlik Dönemi ve Sosyalleşme. *Cumhuriyet Hemşirelik Dergisi*, 5(1), 42-49.

- Shekhawat, K., Talapady, V., Dinatius, P., Thasneem, C., Ali, S., Prasanna, S. ve Salim, A. (2019). Smartphone usage among female students of a private dental institution in North Kerala: A Cross-Sectional Study. *Journal of Dental Research and Review*, 6(4), 83. <https://doi.org/10.4103/jdr.jdr 35 19>
- Shellenbarger, S. (2013). Just look at me in the eye already – The workforce perils of staring at our phones and elsewhere: The ideal gaze lasts lasts 7 to 10 seconds. *The Wall Street Journal* 28.05.13.
- Tekkam S. D., Bala S. ve Pandve H. (2020). Consequence of phubbing on psychological distress among the youth of Hyderabad. *Medical Journal of Dr. D.Y. Patil Vidyapeeth*, 13(6), 643-647. <https://doi.org/10.4103/mjdrdypu.mjdrdypu 315 19>
- Toker, B. ve Tuncay, N . (2020). Statistical analysis of Turkish speaking students' phubbing behaviors. *Journal of Computer and Education Research*, 8 (16), 526-544. <https://doi.org/10.18009/jcer.739492>
- Vanden Abeele, M. M. P., Antheunis, M. L. ve Schouten, A. P. (2016). The effect of mobile messaging during a conversation on impression formation and interaction quality. *Computers in Human Behavior*, 62, 562–569. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.04.005>
- Wang, X., Gao, L., Yang, J., Zhao, F. ve Wang, P. (2019). Parental phubbing and adolescents' depressive symptoms: self-esteem and perceived social support as moderators. *Journal of Youth and Adolescence*, 49(2), 427–437. <https://doi.org/10.1007/s10964-019-01185-x>
- Wang, X., Qiao, Y., Li, W., & Lei, L. (2021). Parental Phubbing and Children's Social Withdrawal and Aggression: A Moderated Mediation Model of Parenting Behaviors and Parents' Gender. *Journal of Interpersonal Violence*, 088626052110428. <https://doi.org/10.1177/08862605211042807>
- Wei, H., Ding, H., Huang, F. ve Zhu, L. (2021). Parents' Phubbing and Cyberbullying Perpetration Among Adolescents: the Mediation of Anxiety and the Moderation of Zhong-Yong Thinking. *International Journal of Mental Health and Addiction*. <https://doi.org/10.1007/s11469-021-00535-w>
- Xiao, X., & Zheng, X. (2022). The Effect of Parental Phubbing on Depression in Chinese Junior High School Students: The Mediating Roles of Basic Psychological Needs Satisfaction and Self-Esteem. *Frontiers in Psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.868354>
- Xie, X. ve Xie, J. (2019). Parental phubbing accelerates depression in late childhood and adolescence: A two-path model. *Journal of Adolescence*, 78, 43–52. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2019.12.004>
- Xie, X., Chen, W., Zhu, X. ve He, D. (2019). Parents' phubbing increases Adolescents' Mobile phone addiction: Roles of parent-child attachment, deviant peers, and gender. *Children and Youth Services Review*, 105, 104426. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2019.104426>

Yam, F. C. ve İlhan, T. (2020). Modern çağın bütünsel teknolojik bağımlılığı: phubbing ve dinamikleri. *Psikiyatride Güncel Yaklaşımlar*, 12(1), 1-15.

<https://doi.org/10.18863/pgy.551299>

Parental Phubbing and Empathy as the Predictors of Adolescent Phubber Behaviors*

Fuat AYDOĞDU** Sümeyra YAŞAR***

• **Received:** 24.12.2021 • **Accepted:** 22.04.2022 • **Online First:** 22.04.2022

Abstract

The aim of this research is to detect whether adolescent phubber behavior is predicted by parental phubbing and empathy variables and whether it differentiates according to daily phone usage except for online classes, gender, grade level, and training. For this purpose, including 734 girls and 285 boys; a total of 1019 students were selected by convenient sample method from the classes 5th, 6th, 7th, 8th, 9th, 10th, 11th, and 12th grade that they were studying in Kestel and Gürsu districts of Bursa in the 2020-2021 academic year, constituted the research group. According to the different statistics made within the scope of the research, the total scores of being a general phubber of female students were found to be higher than male students. The average score of being a general phubber of 5th-grade students was found to be lower than other grade levels. The total scores of being a phubber were found to be lower in the participants whose daily phone usage time was 1 hour and 2 hours compared to the participants whose daily phone usage time was 3, 4, and 5 hours. According to the results of the regression analysis, it was determined that the variables of parental phubbing and empathy are important predictors of the phubber behaviors of adolescents and explain 13.5% of the change in adolescent phubber behavior.

Keywords: phubbing, parental phubbing, empathy

Cited:

Aydoğdu, F. & Yaşar, S. (2022). Parental phubbing and empathy as the predictors of adolescent phubber behaviors. *Pamukkale University Journal of Education*, 56, 401-425. doi:10.9779.pauefd.1042303

* 7. International TURKCESS Education and Social Sciences Congress - 01 September - 03 September 2021

** Psychological Counselor, pskdanfuat@gmail.com, ORCID ID: 0000-0002-5986-5645

*** Psychological Counselor, smyraysr18@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-0677-6590

Introduction

The fast-paced changes in technology have been affecting human life. Today, smartphones are one of the most important devices in which technology is used extensively (Balta, Emirtekin, Kircaburun, & Griffiths, 2018). The phones, which were used only for making calls, have become "*smarten up*" by meeting with the internet with the developing mobile technology, and it has enhanced their functions with features like exchanging messages, following up on e-mails, connecting to social networks, etc. (Capilla-Garrido, Cubo-Delgado, & Guti3rrez-Esteban, 2020; Orhan G3ks3n, 2019). Although the benefits they provide to human life are many, it is known that these technological devices have negative effects on the daily life of individuals. It is known that symptoms such as insomnia, inattention, and depression are seen especially with problematic mobile phone use (Moreno, Jelenchick, & Breland, 2015; Nazik & G3neş, 2019). The problematic use of the mobile phone has led to the emergence of a new concept that negatively affects individuals' social interaction. The concept of phubbing, which is translated into Turkish as "*sosyotelizm*", is derived from the words phone (telephone) and snubbing (despising, ignoring) and has been defined as an important public problem by researchers (Chotpitayasunondh & Douglas, 2016).

The concept of phubbing, which is defined as the preference of individuals to deal with their own phones in social environments over dealing with other individuals in the environment, was derived by the consortium at Sydney University in May 2012 and was used in the sense of ignoring other people (McCann Paris, 2014; Karadağ et al., 2015). The concept of phubbing, which interrupts the face-to-face communication of individuals due to the problematic use of smartphones, has been defined as the individual's interest in their smartphone during communication and their distraction from the current communication environment (Aagaard, 2019). Individuals are exhibiting phubber behaviors perceived as rude and careless by the people they communicate with since they cannot make eye contact at the desired level, which is one of the most important indicators of face-to-face communication (Tekkam, Bala & Pandve, 2020).

The research about the reasons for this behavior, which occurs in different areas of life and among different age groups, and the research of related concepts related to this behavior continues at a rapid pace. In a study that comprehensively addresses the factors that lead to phubbing, it is emphasized that psychological and technological factors can explain phubbing. (Chatterjee, 2020). In this study, technological factors predicting phubbing were determined as instant messaging addiction, video game addiction, and mobile internet addiction, while psychological factors were determined as stress, loneliness, and anxiety (Chatterjee, 2020). These types of addiction in technological factors vary according to the purposes of individuals using their mobile phones. In particular, the use of smartphones for different functions with different applications downloaded from application markets is characterized by a multidimensional structure (Barrios-Borjas, Bejar-Ramos, & Cauchos-Mora, 2017). There are many studies in which phubbing is closely related to addiction types (Chi et al., 2022; Chu et al., 2021; Franchina et al., 2018). However, phubbing's relationship with factors such as

psychological distress (Al-Saggaf, MacCulloch, & Wiener, 2018), stress (González-Rivera et al., 2018), loneliness (Al-Saggaf & O'Donnel, 2019; Aydoğdu & evik, 2020) has been identified in separate studies.

Aagaard (2019) used the term "digital akrasia" to understand the reason why individuals phub, despite noticing the negative effects of this behavior and still do it. This term is of Greek origin and is explained as "weakness of will". Phubbing, which is thought to be related to the lack of self-control, has been evaluated as an infant (Tekkam et al., 2020) concept by some researchers because it is still very up to date. This concept has been named as "*parallel communication*" (Kneidinger-Müller, 2017), "*social neglect*," and "*mobile blindness*" (Yam and İlhan, 2020) in different sources in the literature. Although it is denominated with different names, it is known that phubbing, whose negative effects have been proven in many studies, has begun to be investigated intensively in adolescents as well. It is possible to come across different studies in the literature on how phubbing affects adolescents. In a study conducted on adolescents (Franchina, Vanden Abeele, van Rooij, Lo Coco, & De Marez, 2018), a positive relationship was found between phubbing and fear of missing out. It has been found that the most important causes of adolescent phubber behaviors are intensive smartphone use and internet addiction (Karadađ et al., 2016). In a study conducted on adolescents aged 16-18, it was determined that adolescents who phub are less satisfied with their lives and feel more lonely than other individuals (Błachnio & Przepiorka 2019).

Since the studies on phubbing focus on understanding the concept, the concept has been tried to be defined by associating it with the field in which the behavior is exhibited. Phubbing exhibited by one of the couples in relationships is "*partner phubbing*" (Roberts & David, 2017; González-Rivera et al., 2018); phubbing exhibited by employers towards their employees are defined as "*supervisor phubbing*" (Roberts & David, 2017) and phubbing of parents towards their children are defined as "*phubbing of mother and father*" or "*parental phubbing*" (Xie & Xie, 2019). Parental phubbing is one of the types of phubbing that involves the mother or father mostly dealing with their smartphones in communication with their children (Xie & Xie, 2019). In the literature, studies on how being phubbed by their parents affect adolescents have gained momentum (Bai et al., 2020; Geng et al., 2021; Liu et al., 2020). Phubber behavior of parents might lead children and adolescents to being phubbed. Parental phubbing is closely related with the mental health problems of adolescents. In a study that Xiao and Zheng (2022) conducted on secondary school students, they stated that parental phubbing is an important risk factor for enhancing depression. Niu et al. (2020) found that adolescents with low self-control were more affected by parental phubbing, and their problematic smartphone usage levels increased. Wang et al. (2021), on the other hand, found that as the level of parental phubbing of adolescents increases, their aggressive behaviors increase. When these studies in the literature are evaluated together, it becomes important to understand how parental phubbing is related to mental health and problematic behaviors and also, how it is related to adolescent phubber behavior.

A study on phubbing, which is the problematic use of smartphone use, is quite remarkable. Vanden Abele, Antheunis, and Schouten (2016) found in their experimental research that even the presence of a smartphone in the environment is quite harmful. In this study, the participants stated that dealing with the phone while communicating was rude and socially inappropriate, and according to the results of the research, the quality of speech decreased depending on the presence of the phone. Similarly, a decrease was found in the perceived empathy level of individuals in conversations with a phone (Przybylski & Weinstein, 2012). Individuals who have been phubbed agree that phubbers miss eye contact as a result of focusing on the phone while speaking, and this behavior is considered as rude (Cameron and Webster, 2011; Tekkam et al., 2020). Aagaard, on the other hand, in a study (2019) they conducted, found that although those who are being phubbed described phubbing as inappropriate and rude, they also sometimes do these behaviors themselves. Shellenbarger (2013) stated that dealing with a smartphone during a conversation reduces eye contact and decrease the feeling of emotional connection. Likewise, Nakamura (2015) states that the feeling of emotional connection will disappear in a conversation focused on the smartphone. Considering the factors related to phubber behaviors such as negative feelings caused by phubbing and loss of eye contact, the idea has emerged that there might be a connection between the empathic skills of adolescents and their phubber behaviors. From this point of view, since the main purpose of this study is to determine the predictors of phubber behavior, it is important to address the empathic skills of adolescents. Empathy is an effective social interaction skill that helps to understand others and create an emotional bond with them by taking their point of view as a reference point (Brown et al., 2019). It is thought that empathy, which includes understanding what others feel as well as our own emotions and building bridges in social interaction (Riess, 2017), will be lower in individuals who phub.

Adolescence is defined as the transition to adulthood with a series of psychosocial developmental stages that begin with puberty in which physical change rapidly increases and continue until adulthood (Koç, 2004). According to Erikson, crises occur at these stages and a healthy solution to these crises is important in terms of creating a successful identity (Özgüngör & Acun Kapıkıran, 2011). In this period when the individual experiences rapid changes in different developmental areas, the function of the family evolves from providing care to support and guidance. Depending on the changing family functions, parents should closely monitor the adolescent, establish warm, sincere, and close relationships with the adolescent, and meet the need for socialization. In this respect, the most basic institution that will ensure the existence of adolescence as a social individual is the family, and the role of parents is great in the socialization of the adolescent (şahin & Çövener Özçelik, 2016). Considering that individuals experience learning by role modeling according to the social learning theory, it is thought that the behaviors of the mother or father might have an impact on the adolescent (Grusec, 2011). Especially with the existence of the internet in the lives of individuals through different technological devices, parents might be inadequate in supporting and guiding adolescents correctly with their phubber behavior as a result of problematic internet use. It is thought that the

probability of adolescents to phub when confront with parental phubbing, will be high through role modeling. Due to these reasons, parental phubbing, which is considered as a predictor of adolescent phubber behavior, is considered as one of the independent variables of this study.

In this study, whether adolescent phubber behavior is predicted by parental phubbing and empathy variables or not are predicted. In the literature, no research has been found in which these concepts are studied together. The widespread use of smartphones and the necessity of living in the home environment of individuals within certain measures depending on the changing living conditions during the Covid-19 pandemic process suggest that the concept of phubbing is more intense. It is thought that the determination of the variables that predict the concept of phubbing, which occurs as a result of the misuse of the smart phone, will contribute to the literature by providing important findings regarding this behavior. In addition, with the determination of the predictive variables of phubbing, it will be possible to prepare preventive or intervening programs to reduce this behavior. As a matter of fact, when the literature is scanned, it is seen that there are very few preventive and intervention programs aimed at reducing phubber behavior. Within the scope of these reasons explained, it can be said that the study is original, and the results have a widespread effect.

The aim of this research is to detect whether adolescent phubber behavior is predicted by parental phubbing and empathy variables and whether it differentiates according to daily phone usage except online classes, gender, grade level, and trainings. In this direction, answers to the following questions will also be sought in this study.

1. Does parental phubbing significantly predict adolescent phubber behavior?
2. Do adolescents' empathic skills significantly predict their phubber behavior?
3. Do adolescents' scores for being a phubber differ in a statistically significant way according to the variables of gender, class level and daily phone usage time?

Method

In this study, the relational screening model, which examines the existence and degree of the relationship between the variables, was used (Creswell, 2012).

Research Group

Including 734 girls, 285 boys; total of 1019 students, who were selected by convenient sample method from the classes 5th, 6th, 7th, 8th, 9th, 10th, 11th, and 12th grade that they were studying in Kestel and Grsu districts of Bursa in the 2020-2021 academic year, constituted the research group. Descriptive statistics about the participants are presented in Table 1.

Table 1. Demographic characteristics of the participants

Demographic Variables		n	%
Gender	Female	734	72.0
	Male	285	28.0
Grade	5 th Grade	68	6.7
	6 th Grade	92	9.0

	7 th Grade	94	9.2
	8 th Grade	75	7.4
	9 th Grade	338	33.2
	10 th Grade	155	15.2
	11 th Grade	146	14.3
	12 th Grade	51	5.0
	1 Hour	169	16.6
	2 Hours	193	18.9
Daily phone usage	3 Hours	201	19.7
	4 Hours	170	16.7
	5 Hours and above	286	28.1
Total		1019	100

When Table 1 is examined, the most striking result is that the smartphone has the highest frequency for 5 or more hours of daily use.

Data Collection Tools

In this study, in addition to the Personal Information Form developed by the researchers, The Generic Scale of Phubbing, The Generic Scale of Being Phubbed, and the Child and Adolescent KA-SI Empathic Tendency Scale were used.

Personal Information Form

Personal information form developed by the researcher, questions were included to determine the gender of the participants, their grade level, and the daily phone usage times excluding online lessons and trainings.

The Generic Scale of Phubbing

It was developed by Chotpitayasunondh and Douglas (2018) to detect phubber behaviors of individuals. It was adapted to Turkish by Orhan Gökşun (2019). The Generic Scale of Phubbing (GSP) is a 7-point Likert type (1- Never, 2- Rarely, 3- Occasionally, 4- Sometimes, 5- Often, 6- Usually, 7- Always) and consists of 15 items in total. GPS consists of four dimensions such as “nomophobia”, “personal conflict”, “self-isolation” and “problem awareness”. The Cronbach Alpha internal consistency coefficients of the scale in this study were .74 for the Nomophobia sub-dimension; .83 for Personal Conflict sub-dimension; .90 for Self-Isolation sub-dimension; It was calculated as .70 for the Problem Awareness sub-dimension and .91 for the total score.

The Generic Scale of Being Phubbed

It was developed by Chotpitayasunondh and Douglas (2018). This scale, which was adapted into Turkish by Orhan Gökşun (2019), is 7-point Likert type and contains 22 items. The internal consistency coefficient of the scale, which has the sub-dimensions of Perceived Norms, Feeling of Neglected and Interpersonal Conflict, was found to be Cronbach Alpha= .96. In this study, the expression "My Mother/Father" was used instead of the expression "Others" in the scale, since exposure to parental phubbing was the characteristic to be measured. In the literature, similar use of

the same scale is found in different studies (Bai et al., 2020; Qu et al., 2020). Validity study was conducted with Confirmatory Factor Analysis (CFA). The three-factor structure of the scale was confirmed by good fit values (χ^2 /sd (864.852/203) =4.26, $p=.000$, IFI=.95; CFI=.95; GFI=.92; RMSEA=.057). Factor loading varies between .33 and .89. The Cronbach Alpha internal consistency coefficients of the scale in this study were .72 for the Perceived Norms sub-dimension; .97 for the Feeling of Neglected sub-dimension; It was calculated as .86 for the Personal Conflict sub-dimension and .91 for the total score.

Child and Adolescent KA-SI Empathic Tendency Scale

Both the child form and the adolescent form were adapted into Turkish by Kaya and Siyez (2010). The scale consists of 17 items that measure 10 of which are emotional and 7 of which are cognitive empathy skills. Since all items in the scale contain positive statements, there is no reverse coded item in the scale. The scale developed in a 4-point Likert type (1-Not at all suitable for me, 2- Somewhat suitable for me, 3- Quite suitable for me and 4- Completely suitable for me) provides sub-dimension scores by summing the score values of the items measuring emotional empathy and cognitive empathy. For the emotional empathy sub-dimension, the lowest 7 points and the highest 28 points; for the cognitive empathy sub-dimension, the lowest 10 points and the highest 40 points can be scored. The lowest 17 and the highest 68 points can be obtained for the total empathic tendency score of the scale. As the scores obtained from the scale increase, empathy tendency increases. The Cronbach Alpha coefficient, which demonstrated the internal consistency of the scale in the reliability study, was .87 for the entire scale, .82 for emotional empathy and .82 for the cognitive empathy subdivision. In the calculations made on the data of the group in which the test-retest reliability study was conducted, the Cronbach Alpha coefficient for the whole scale was found .91, for emotional empathy .89 and for cognitive empathy .81 (Kaya & Siyez, 2010). In this study, the Cronbach Alpha internal consistency coefficients were .86 for the emotional empathy sub-dimension; .86 for cognitive empathy sub-dimension and .90 for total score.

Process

The data of the research are collected from the students in 5th, 6th, 7th and 8th grade students at secondary school in Grsu and Kestel districts of Bursa and the 9th, 10th, 11th and 12th grade students at Anatolian High School, Anatolian Imam Hatip High School and Anatolian Vocational and Technical High School in the same districts. For the use permissions of the scales to be applied within the scope of the research, the scale usage permission was obtained from the researchers who developed/adapted the scales via e-mail. Ethics committee approval (24.06.2021/2021/04) from Yıldız Technical University Social and Human Sciences Publication Ethics Committee and necessary data collection permission from Bursa National Education Directorate were obtained before starting to collect data from the participants, who were the study group of the research. The online form, which was developed by the researcher and used in the study, was digitally delivered to the participants through the Google Forms, which included The Generic Scale of Phubbing, The Generic Scale of

Being Phubbed, and the Child and Adolescent KA-SI Empathic Tendency Scale. School psychological counselors supported the participants in filling out the form. In this way, it was aimed to ensure that the participants at low grade level fill the form properly. Before the items in the personal information form and the statements in the scales that are required to be filled in the online form, there is an informative text about the purpose, scope of the research and by whom it was conducted. In addition, with the "Informed Consent Form" in the online form, with the phrase "I have read, I understand", in which the participants declare that they have read and understood the scope of the study, the participants are informed and approved that they will participate in the study voluntarily, that their personal information will be collected within the scope of the study and that the data to be obtained in the study will be subjected to a general evaluation. taken.

Analysis of Data

Within the scope of the research, 1019 data obtained through Google Forms were first exported as a Microsoft Excel file and then transferred to the SPSS 25 program. The mean, standard deviation, lowest and highest values, and standard error values of the scores of the data collection tools for the interpretation of the obtained data are presented in Table 2.

Table 2. Descriptive Statistics Obtained from Data Collection Tools

Variables	n	Min.	Max.	Avr.	sd	Ss
The Generic Scale of Phubbing	1019	15	105	44.24	0.59	18.88
Nomophobia	1019	4	28	14.57	0.19	6.10
Interpersonal Conflict	1019	4	28	10.07	0.19	5.91
Self-Isolation	1019	4	28	10.46	0.20	6.47
Problem Awareness	1019	3	21	9.13	0.14	4.58
Parental Phubbing	1019	22	148	43.70	0.60	19.29
Perceived Norms	1019	9	57	23.05	0.27	8.49
Feeling of Neglected	1019	8	56	12.93	0.28	9.05
Interpersonal Conflict	1019	5	35	7.72	0.15	4.86
KA-SI Empathic Tendency Scale	1019	17	68	54.18	0.30	9.43
Emotional Empathy	1019	10	40	31.74	0.19	6.17
Cognitive Empathy	1019	7	28	22.44	0.14	4.46

In order to determine the tests used within the scope of the research, it was checked whether the data showed a normal distribution. The normality analysis of the data was carried out by considering the kurtosis and skewness values over the total scores of the scale sub-dimensions and overall. As a result of the calculations, it was determined that the total score of Parental Phubbing and its sub-dimensions did not show normal distribution, but the total scores from other scales showed normal distribution. In order to use parametric tests (Karagöz, 2010), which is one of the more powerful tests, logarithmic transformation was performed on the scales and the normality of the data

was tested. Logarithmic transformation is a statistical normality transformation that includes balancing right or left skewed data to variance (Arslan, Tunç, & Çolak, 2019). In this context, the kurtosis skewness values of the variables are presented in the table below.

Table 3. *Skewness – Kurtosis Values of the Variables*

Variables	Skewness	Kurtosis
The Generic Scale of Phubbing	.725	.105
Nomophobia	.184	-.737
Interpersonal Conflict	1.129	.640
Self-Isolation	1.068	.299
Problem Awareness	.688	-.206
Parental Phubbing	.954	.742
Perceived Norms	-.005	-.256
Feeling of Neglected	1.561	1.568
Interpersonal Conflict	1.515	1.395
KA-SI Empathic Tendency Scale	-.810	.607
Emotional Empathy	-.764	.242
Cognitive Empathy	-.776	.250

When Table 3 is examined, it is observed that after the necessary transformations, the kurtosis and skewness values of the data are between -2 and +2 and the data show a normal distribution (George & Mallery, 2010). Independent Samples t-Test and One-Way Analysis of Variance (ANOVA) were used to determine whether phubbing, which are considered as dependent variables within the scope of the research, differ according to the gender of the participants, their grade level, and the duration of using smartphones except for online lessons and education. Multiple Linear Regression Analysis was conducted to determine whether participants' empathic tendencies and parental phubbing predicted their phubber behavior.

Findings

The T-Test results for Independent Samples, which were conducted to determine whether the total scores of the participants for being a phubber differ according to their gender, are given in Table 4.

Table 4. *T-Test Results for Independent Samples Regarding the Differences in the Scores of the Participants on the Generic Scale of Phubbing by Gender*

Variables	Gender	N	Av.	Ss	sd	t	p
The Generic Scale of Phubbing	Boy	285	42.02	18.31	1017	-2.342	0.019*
	Girl	734	45.10	19.04			

* $p < .05$

When Table 4 is examined, it is seen that the scores of the participants from the Generic Scale of Phubbing total [$t(1017) = -2.342, p < .05$] differ significantly in favor of female students.

The variation in the scores of the participants from the Generic Scale of Phubbing according to the grade level they studied was evaluated with One-Way Analysis of Variance (ANOVA), and the analysis results are given in Table 5.

Table 5. ANOVA Results of the Differences in the Scores of the Participants on the Generic Scale of Phubbing by Grade Level of Education and Daily Smartphone Usage Period

Descriptive					ANOVA						
Variables	Grade	N	Av.	Ss.	Variance	Sum of Square	Sd	Mean Square	F	p	Difference
GSP	5.	68	33.21	15.80	Between Groups	10495.81	7	1499.40	4.30	0.00	
	6.	92	44.13	21.93	In-Group	352423.76	1011	348.59			5<6
	7.	94	44.44	20.44	Total	362919.57	1018				5<7
	8.	75	48.45	21.04							5<8
	9.	338	45.65	18.30							5<9
	10.	155	44.89	17.58							5<10
	11.	146	43.65	17.63							5>11
	12.	51	42.92	17.24							
GSP	1	169	32.2	15.8	Between Groups	92181.52	4	23045.38	86.31	0.00	1<3.4.5
	2	193	35.8	13.1	In-Group	270738.05	1014	267.00			2<3.4.5
	3	201	41.5	14.3	Total	362919.57	1018				3<4.5
	4	170	46.5	15.9							4<5
	5+	286	57.7	19.8							

* $p < .05$

According to the analysis results presented in Table 5, it is determined that the average scores of the participants from the Generic Scale of Phubbing depend on the grade level they study [$F(7, 1011) = 4.301, p = .01$] and the daily smartphone usage time excluding online lessons and trainings differ significantly [$F(4, 1014) = 86.31, p = .01$]. To determine this difference Tukey test - one of the post hoc tests- was applied and it has been found lower that the average scores of participants from 5th grade than the average scores of participants from 6,7,8,9,10, and 11th grades; the average scores of participants who have daily smartphone usage as 1 to 2 hours than participants who have 3 hours, 4 hours to 5 hours and above except online lessons and trainings. Tukey test, one of the post hoc tests, was used to determine this difference. Except for online lessons and trainings, the average scores of the participants whose daily smartphone usage duration is between 1 hour and 2 hours were found to be lower than the scores of the participants whose average scores were 3 hours, 4 hours, and 5 hours or more.

Before proceeding to the regression analysis regarding the prediction of phubber behaviors, which are considered as dependent variables within the scope of the research, by Parental Phubbing and Empathic Tendency determined as independent variables, the relations between the variables were examined. Pearson Product Moment Correlation Coefficient was used to reveal the relationships between the variables and is presented in Table 6.

Table 6. *Pearson Product Moments Correlation Coefficients of Relationships Between Variables*

Variables	1	2	3
Generic Phubbing	-		
Parental Phubbing	.359**	-	
Empathic Tendency	-.094**	-0.042	-

** $p < .01$

When Table 6 is examined, a positive and significant relationship was found between Generic Phubbing and Parental Phubbing ($r = .359, p < .01$) and Generic Phubbing and Empathic Tendency ($r = .094, p < .01$). The Multiple Linear Regression results regarding the prediction of the participants' Generic Phubbing scores by the Parental Phubbing and Empathic Tendency scores are shown in Table 7.

Table 7. *Multiple Linear Regression Analysis Results on Parental Phubbing and the Prediction of Empathic Tendency to Generic Phubbing*

Variables	B	Sh	β	t	R	R2	F	p
Constant	1.214	0.127		9.595				
Parental Phubbing	0.430	0.035	0.356	12.175	.37	.135	79.348	0.00
Empathic Tendency	-0.174	0.064	-0.079	-2.716				

** $p < .01$

According to the results of the analysis given in Table 7, it was found that parental phubbing ($\beta=.356$) and empathic tendency ($\beta=-.079$) scores significantly predicted phubber behavior [$F_{(2, 1016)}=79,348, p=.000, R^2=.135$] was observed.

Discussion

The results of this study, which was conducted to determine whether adolescent phubber behavior is predicted by the variables of parental phubbing and empathy, and to examine whether adolescent phubber behavior differs according to gender, class level, daily smartphone usage time apart from live lessons and trainings, the results obtained are presented by discussing within the framework of the relevant literature.

As a result of the research, it was found that the average scores on the phubber behavior of adolescents differed according to gender and the average scores on phubber behavior of the female participants were higher than the male participants. When the studies evaluating the differentiation of phubbing to gender are examined, it is seen that different research results are encountered in the literature. Karadağ et al. (2016) found that women phub more than men. Similarly, Chotpitayasunondh and Douglas (2016) found that women had higher phubber behavior scores than men. Escalera-Chávez et al. (2020), who examined the difference between the phubber behavior scores of female and male students using the Bayes method, found that the phubber behavior scores of the boys were higher than the girls. On the other hand, it is possible to come across studies that show that phubber behavior does not differ in terms of gender (Aydoğdu and Çevik, 2020; Benvenuti et al., 2020). When these studies are evaluated together, it is seen that gender is not a stable variable in high phubber behavior. Considering the fact that these studies were mostly conducted on adults, this finding of the study is important in terms of understanding the differentiation of phubber behavior in adolescents by gender and might require further research on this subject. In this study, the higher phubber behavior of female adolescents compared to male adolescents might be related to the fact that girls mature earlier and participate in social media earlier, which triggers their smartphone use.

As a result of the research, it was determined that the participants with 3, 4 and 5 hours of daily smartphone use, excluding online lessons and trainings, had higher phubber scores than the participants whose daily smartphone usage time was 1, 2 hours. Latifa, Mumtaz, and Subchi (2019) found that as the duration of smartphone use increases, phubber behavior also increase. In the study of Aykaç and Yıldırım (2021), it was found that those with low daily smartphone usage time phub less than those with more daily smartphone usage time. Toker and Tuncay (2020), in their research, found a positive relationship between the duration of smartphone use and phubber behavior. It is known that the presence of a smartphone is important for individuals to exhibit phubber behavior. Shekhawat et al. (2019) revealed that individuals are interested in their smartphones even without

any notification. Since it is known that smart phone use increases internet addiction and internet addiction increases the incidence of phubber behavior (Chotpitayasunondh & Douglas, 2016), it can be thought that intensive smart phone use at early ages may increase phubber behavior.

As another result of the study, the average scores of being a general phubber of the fifth-grade students were found to be lower than the other grade levels (6,7,8,9,10,11,12). When the literature was examined, no studies were found in which phubber behavior was evaluated in terms of class variable. However, in the research of İliç and Tanyeri (2020), it is known that there is a directly proportional relationship between age and phubber behaviors. The reason why the fifth graders exhibit less phubber behaviors than the students in the upper classes might be related to the fact that they have more social interaction such as games and activities and experience less autonomy.

In addition to the difference statistics, the study also found results regarding the variables explaining the phubber behavior of adolescent participants. According to the results of the regression analysis, it was determined that the variables of parental phubbing and empathy are important predictors of the adolescent phubber behavior, and these two variables explain 13.5% of the change in the phubber behavior of adolescents. When evaluated in terms of Social Cognitive Theory (Bayrakçı, 2007), it can be considered as an expected situation that phubber behavior is higher in individuals who experience parental phubbing. It is seen that similar results have been reached in the literature. Liu et al. (2019) found that experience of parental phubbing to adolescents caused a change in their mobile phone usage intentions, which in turn led to smartphone addiction. When the relationship between mobile phone addiction and phubber behavior is examined, it can be thought that parental phubbing will increase phubber behavior through mobile phone addiction. Similarly, Niu et al. (2020) found that adolescents' problematic internet use was associated with parental phubbing. Xie et al. (2019) found that phubber behaviors of adolescents are predicted by the phubbing behaviors of the parents. It is known that exposure to parental phubbing not only increases phubber behavior in adolescents, but also indirectly or directly decreases adolescents' life satisfaction (Liu, et al., 2020), increases depression levels (Xie & Xie, 2019; Wang et al., 2019), contributes to adolescents' cyberbullying behaviors (Wei et al., 2021; Qu, 2020), reduces social bonds (Pancani, et al., 2020) and increases problematic internet use (Geng et al., 2021; Niu et al., 2020). According to this result of the study, it is seen that the adolescents' phubber behavior increases in the situation of parental phubbing. It can be thought that the fact that adolescents with increased phubber behavior exhibit this behavior to their environment will increase the likelihood of the behavior being repeated in its own context. Therefore, it can be said that the parents of adolescents establishing norms for using the phone in the family and exhibiting phubber behavior will be an important step towards reducing the repetition of the behavior.

Within the scope of this research, another variable that explains the adolescent phubber behavior is the empathy variable. The empathic tendencies of individuals make albeit small

contribution to explaining their phubber behavior. Although there are studies in the literature that phubbing is rude, impolite, intolerant, and disrespectful (Aagaard, 2019; Cameron & Webster, 2011; Tekkam, Bala & Pandve, 2020; Vanden Abeele, Antheunis, & Schouten, 2016), studies on the empathic tendencies of individuals to explain their phubber behavior are insufficient. Latifa, Mumtaz, and Subchi (2019) found that empathic tendency was not a significant predictor of phubber behavior, in the study they carried out on university students aged 17 to 20 who had smart phones. This finding does not coincide with the finding of our study.

Conclusion

In this study, the concept of phubbing, which has been frequently studied in the literature in recent years, has been emphasized. When the studies are examined, it is seen that phubbing affects the lives of individuals together with the intensive use of smart phones. Due to the long stay at home during the Covid-19 period, trainings, news sources or interactions with other people were provided through online platforms. Consequently, being closed for days only within the confines of the house owned might have pushed individuals to start meeting their socialization needs from the virtual world. Although mandatory quarantines and restrictions are temporary processes, it can be said that the results of these have turned into a habit and the time spent on social media and online platforms has increased in almost every individual compared to the pre-pandemic period. Considering all these, it is very important to examine the causes and long-term possible consequences of the subject of phubbing in the scope of the research, and the breadth of the influence network extending from the nuclear family to social friendships, especially in terms of carrying out preventive studies. In particular, depending on the findings of this study, reducing the time of smartphones, raising awareness about phubber behavior in girls and boys, studies that will reduce the phubber behavior of parents, and helping adolescents gain empathic skills regarding phubber behavior should be handled by school psychological counselors within the scope of school-based intervention plans. Especially mothers, fathers, teachers, or social media influencers who are role models for adolescents can do awareness studies on the concept of phubbing. Parents can create norms for the use of smartphones at home, which they themselves will abide by.

In this study, the ratios of female and male participants are not close to each other. Also, the results of the research were interpreted only to the extent that the measurement tools used in this study could measure it. These points can be considered as the limitations of the research.

This research is a cross-sectional study and was conducted according to the relational design. Therefore, interpretations about the causality of the research results cannot be made. The subject can be discussed in more depth with different studies using experimental and longitudinal studies or qualitative methods. However, this research is limited only to the data obtained from Kestel and Grsu districts of Bursa province. New studies with a larger sample group may yield stronger results in terms of generalizability of the subject. An in-depth examination of the reasons for exhibiting

phubber behaviors might provide ideas for developing more functional and healthy behaviors that can be substituted. As a result, it might contribute to the reduction of screen addiction, which is thought to increase more in individuals, especially after the pandemic.

Ethical Approval: *This research was conducted with the permission of the Yıldız Technical University Social and Human Sciences Publication Ethics Committee Presidency with the decision no 2021/04 dated 24.06.2021*

Conflict Interest: *There is no conflict of interest.*

Authors Contributions: *The first author contributed to the formation of the theoretical framework, data analysis, findings, conclusion and discussion. The second author contributed to the formation of the theoretical framework, findings, conclusion and discussion, and recommendations.*

Referencess

- Aagaard, J. (2019). Digital Akrasia: A qualitative study of phubbing. *AI & SOCIETY*, 35, 237-244. <https://doi.org/10.1007/s00146-019-00876-0>
- Al-Saggaf, Y., MacCulloch, R., & Wiener, K. (2018). Trait boredom is a predictor of phubbing frequency. *Journal of Technology in Behavioral Science*, 4(3), 245–252. <https://doi.org/10.1007/s41347-018-0080-4>
- Al-Saggaf, Y., & O'Donnell, S. B. (2019). Phubbing: Perceptions, reasons behind, predictors, and impacts. *Human Behavior and Emerging Technologies*, 1(2), 132–140. <https://doi.org/10.1002/hbe2.137>
- Arslan, K. A., Tunç, Z., & Çolak, C. (2019). Open source access web based software for data transformation: Data transformation software. *F.Ü. Sağlık Bilimleri Tıp Dergisi*, 33 (3), 175-181.
- Aydoğdu, F., & Çevik, Ö. (2020). The examination of the effect of phubbing behaviors of school psychological counselors on being phubbed and loneliness. *Humanistic Perspective*, 2 (3), 219-230. <https://doi.org/10.47793/hp.810850>
- Aykaç, S., & Yıldırım, Ş. (2021). Nomophobia and phubbing the effects of them in the developing world. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 21(1), 243-256. <https://doi.org/10.17240/aibuefd.2021.21.60703-780598>
- Bai, Q., Lei, L., Hsueh, F. H., Yu, X., Hu, H., Wang, X., & Wang, P. (2020). Parent-adolescent congruence in phubbing and adolescents' depressive symptoms: A moderated polynomial

- regression with response surface analyses. *Journal of Affective Disorders*, 275, 127–135.
<https://doi.org/10.1016/j.jad.2020.03.156>
- Bai, Q., Bai, S., Dan, Q., Lei, L., & Wang, P. (2020). Mother phubbing and adolescent academic burnout: The mediating role of mental health and the moderating role of agreeableness and neuroticism. *Personality and Individual Differences*, 155, 109622.
<https://doi.org/10.1016/j.paid.2019.109622>
- Balta, S., Emirtekin, E., Kircaburun, K., & Griffiths, M. D. (2018). Neuroticism, trait fear of missing out, and phubbing: The mediating role of state fear of missing out and problematic instagram use. *International Journal of Mental Health and Addiction*, 18(3), 628–639.
<https://doi.org/10.1007/s11469-018-9959-8>
- Barrios-Borjas, D. A., Bejar-Ramos, V. A., & Cauchos-Mora, V. S. (2017). Uso excesivo de Smartphones/teléfonos celulares: Phubbing y Nomofobia. *Revista Chilena de Neuro-Psiquiatría*, 55(3), 205–206. <https://doi.org/10.4067/s0717-92272017000300205>
- Bayrakcı, M. (2007). Social learning theory and its educational applications. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 198-210.
- Benvenuti, M., Błachnio, A., Przepiorka, A. M., Daskalova, V. M., & Mazzoni, E. (2020). Factors Related to Phone Snubbing Behavior in Emerging Adults. In *Advances in Psychology, Mental Health, and Behavioral Studies* (pp. 164–187). IGI Global.
<https://doi.org/10.4018/978-1-5225-9412-3.ch007>
- Błachnio, A., & Przepiorka, A. (2018). Be Aware! If you start using facebook problematically you will feel lonely: Phubbing, loneliness, self-esteem, and facebook intrusion. A Cross-Sectional Study. *Social Science Computer Review*, 37(2), 270–278.
<https://doi.org/10.1177/0894439318754490>
- Brown, K., Adger, W. N., Devine-Wright, P., Anderies, J. M., Barr, S., Bousquet, F., Butler, C., Evans, L., Marshall, N., & Quinn, T. (2019). Empathy, place and identity interactions for sustainability. *Global Environmental Change*, 56, 11–17.
<https://doi.org/10.1016/j.gloenvcha.2019.03.003>
- Cameron, A. F., & Webster, J. (2011). Relational outcomes of multicomputing: Integrating incivility and social exchange perspectives. *Organization Science*, 22(3), 754–771.
- Capilla-Garrido, E., Cubo-Delgado, S., & Gutiérrez-Esteban, P. (2020). Design and validation of an instrument to evaluate phubbing behaviors. *RELIEVE*, 26(2), 1-15.
<https://doi.org/10.7203/relieve.26.2.16955>
- Chatterjee, S. (2020). Antecedents of phubbing: from technological and psychological perspectives. *Journal of Systems and Information Technology*, 22 (2), 161-178.
<https://doi.org/10.1108/jsit-05-2019-0089>

- Chi, L. C., Tang, T. C., & Tang, E. (2022). The phubbing phenomenon: a cross-sectional study on the relationships among social media addiction, fear of missing out, personality traits, and phubbing behavior. *Current Psychology*, 41(2), 1112–1123. <https://doi.org/10.1007/s12144-021-02468-y>
- Chotpitayasunondh, V., & Douglas, K. M. (2016). How “phubbing” becomes the norm: The antecedents and consequences of snubbing via smartphone. *Computers in Human Behavior*, 63, 9-18. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.05.018>
- Chotpitayasunondh, V., & Douglas, K. M. (2018). Measuring phone snubbing behavior: Development and validation of the Generic Scale of Phubbing (GSP) and the Generic Scale of Being Phubbed (GSBP). *Computers in Human Behavior*, 88, 5–17. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2018.06.020>
- Chu, X., Ji, S., Wang, X., Yu, J., Chen, Y., & Lei, L. (2021). Peer Phubbing and Social Networking Site Addiction: The Mediating Role of Social Anxiety and the Moderating Role of Family Financial Difficulty. *Frontiers in Psychology*, 12, 670065. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2021.670065>
- Creswell, J. W. (2012). *Educational research: Planning, conducting, and evaluating quantitative and qualitative research*. Boston, MA: Pearson.
- Escalera-Chávez, M. E., García-Santillán, A., & Molchanova, V. (2020). Phubbing Behavior: Is There a Gender Difference in College Students? *European Journal of Contemporary Education*, 9(3), 546-551. <https://doi.org/10.13187/ejced.2020.3.546>
- Franchina, V., Vanden Abeele, M., van Rooij, A., Lo Coco, G., & De Marez, L. (2018). Fear of missing out as a predictor of problematic social media use and phubbing behavior among flemish adolescents. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 15(10), 2319. <https://doi.org/10.3390/ijerph15102319>
- Geng, J., Lei, L., Ouyang, M., Nie, J., & Wang, P. (2021). The influence of perceived parental phubbing on adolescents’ problematic smartphone use: A two-wave multiple mediation model. *Addictive Behaviors*, 121, 106995. <https://doi.org/10.1016/j.addbeh.2021.106995>
- George, D., & Mallery, M. (2010). *SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference*, 17.0 update (10a ed.) Pearson
- González-Rivera, J., Segura-Abreu, L., & Urbistondo-Rodríguez, V. (2018). Phubbing en las Relaciones Románticas: Uso del Celular, Satisfacción en la Pareja, Bienestar Psicológico y Salud Mental. *Interacciones: Revista de Avances En Psicología*, 4(2), 143–151. <https://doi.org/10.24016/2018.v4n2.117>
- Grusec, J. E. (2011). Socialization Processes in the Family: Social and Emotional Development. *Annual Review of Psychology*, 62(1), 243–269. <https://doi.org/10.1146/annurev.psych.121208.131650>

- İliç, U., & Tanyeri, T. (2020). Is phubbing a matter for educators: A case for pre-service and in-service teachers. *Malaysian Online Journal of Educational Technology*, 9(1), 70–79. <https://doi.org/10.17220/mojet.2021.9.1.246>
- Karadağ, E., Tosuntaş, S., B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., şahin, B. M., ... Babadağ, B. (2015). Determinants of phubbing, which is the sum of many virtual addictions: A structural equation model. *Journal of Behavioral Addictions*, 4, 60–74.
- Karadağ, E., Tosuntaş, S., B., Erzen, E., Duru, P., Bostan, N., şahin, B. M., & Babadağ, B. (2016). The virtual world's current addiction: Phubbing. *Addicta: The Turkish Journal on Addictions*, 3, 250–269.
- Karagöz, Y. (2010). The power and effectiveness of nonparametric techniques. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 9 (33), 18-40.
- Kaya, A., & Siyez, D. (2010). Child and Adolescent KA-Sİ Empathic Tendency Scale: Development, validity and reliability study. *Education And Science*, 35(156), 110-125.
- Kneidinger-Müller, B. (2017). Mobile communication as invader in face-to-face interactions: An analysis of predictors for parallel communication habits. *Computers in Human Behavior*, 73, 328–335. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.03.055>
- Koç, M. (2004). Gelişim psikolojisi açısından ergenlik donemi ve genel zellikleri. *Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1 (17), 231-238.
- Latifa, R., Mumtaz, E. F., & Subchi, I. (2019). Psychological Explanation of Phubbing Behavior: Smartphone Addiction, Emphaty and Self Control. 2019 7th International Conference on Cyber and IT Service Management (CITSM). <https://doi.org/10.1109/citsm47753.2019.8965376>
- Liu, K., Chen, W., Wang, H., Geng, J., & Lei, L. (2020). Parental phubbing linking to adolescent life satisfaction: The mediating role of relationship satisfaction and the moderating role of attachment styles. *Child: Care, Health and Development*, 47(2), 281–289. <https://doi.org/10.1111/cch.12839>
- Liu, K., Chen, W., Wang, H., Geng, J., & Lei, L. (2020). Parental phubbing linking to adolescent life satisfaction: The mediating role of relationship satisfaction and the moderating role of attachment styles. *Child: Care, Health and Development*, 47(2), 281–289. <https://doi.org/10.1111/cch.12839>
- Liu, R.-D., Wang, J., Gu, D., Ding, Y., Oei, T. P., Hong, W., Zhen, R., & Li, Y.-M. (2019). The Effect of Parental Phubbing on Teenager's Mobile Phone Dependency Behaviors: The Mediation Role of Subjective Norm and Dependency Intention. *Psychology Research and Behavior Management*, 12, 1059–1069. <https://doi.org/10.2147/prbm.s224133>
- McCann Paris. (2014, June 26). *Macquarie "Phubbing: A Word Is Born" // McCann Melbourne* [Video]. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=hLNhKUniaEw>

- Moreno, M. A., Jelenchick, L. A., & Breland, D. J. (2015). Exploring depression and problematic internet use among college females: A multisite study. *Computers in Human Behavior*, 49, 601–607. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2015.03.033>
- Nakamura, T. (2015). The action of looking at a mobile phone display as nonverbal behavior/communication: A theoretical perspective. *Computers in Human Behavior*, 43, 68–75. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2014.10.042>
- Nazik, F. Guneş, G. (2019). Problematic internet usage and healthy lifestyle behaviors in university students. *Cukurova Medical Journal*, 44, 41–48. <https://doi.org/10.17826/cumj.533376>
- Niu, G., Yao, L., Wu, L., Tian, Y., Xu, L., & Sun, X. (2020). Parental phubbing and adolescent problematic mobile phone use: The role of parent-child relationship and self-control. *Children and Youth Services Review*, 116, 105247. <https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2020.105247>
- Orhan Gökşün, D. (2019). Adaptation of General Scales of Phubbing and Being Phubbed into Turkish . *Afyon Kocatepe University Journal of Social Sciences*, 21(3), 657–671. <https://doi.org/10.32709/akusosbil.505642>
- Özgüngör, S., & Acun Kapıkıran, N. (2011). Comparisive adaptation of Erikson psychosocial stage inventories to turkish culture: Primary Results. *Turkish Psychological Counseling and Guidance Journal*, 4 (36), 114-126.
- Pancani, L., Gerosa, T., Gui, M., & Riva, P. (2020). “Mom, dad, look at me”: The development of the Parental Phubbing Scale. *Journal of Social and Personal Relationships*, 026540752096486. <https://doi.org/10.1177/0265407520964866>
- Przybylski, A. K., & Weinstein, N. (2012). Can you connect with me now? How the presence of mobile communication technology influences face-to-face conversation quality. *Journal of Social and Personal Relationships*, 30(3), 237–246. <https://doi.org/10.1177/0265407512453827>
- Qu, J., Lei, L., Wang, X., Xie, X., & Wang, P. (2020). Mother Phubbing and Adolescent Cyberbullying: The Mediating Role of Perceived Mother Acceptance and the Moderating Role of Emotional Stability. *Journal of Interpersonal Violence*, 088626052098390. <https://doi.org/10.1177/0886260520983905>
- Riess, H. (2017). The Science of Empathy. *Journal of Patient Experience*, 4(2), 74–77. <https://doi.org/10.1177/2374373517699267>
- Roberts, J. A., & David, M. E. (2017). Put down your phone and listen to me: How boss phubbing undermines the psychological conditions necessary for employee engagement. *Computers in Human Behavior*, 75, 206–217. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2017.05.021>
- şahin, ř., & çövener Özçelik, ř. (2016). Adolescence and socializing. *Cumhuriyet Nursing Journal*, 5(1), 42-49.

- Shekhawat, K., Talapady, V., Dinatius, P., Thasneem, C., Ali, S., Prasanna, S., & Salim, A. (2019). Smartphone usage among female students of a private dental institution in North Kerala: A Cross-Sectional Study. *Journal of Dental Research and Review*, 6(4), 83. https://doi.org/10.4103/jdr.jdr.35_19
- Shellenbarger, S. (2013). Just look at me in the eye already – The workforce perils of staring at our phones and elsewhere: The ideal gaze lasts lasts 7 to 10 seconds. *The Wall Street Journal* 28.05.13.
- Tekkam S. D., Bala S., & Pandve H. (2020). Consequence of phubbing on psychological distress among the youth of Hyderabad. *Medical Journal of Dr. D.Y. Patil Vidyapeeth*, 13(6), 643-647. https://doi.org/10.4103/mjdrdypu.mjdrdypu_315_19
- Toker, B., & Tuncay, N . (2020). Statistical analysis of Turkish speaking students' phubbing behaviors. *Journal of Computer and Education Research*, 8 (16), 526-544. <https://doi.org/10.18009/jcer.739492>
- Vanden Abeele, M. M. P., Antheunis, M. L., & Schouten, A. P. (2016). The effect of mobile messaging during a conversation on impression formation and interaction quality. *Computers in Human Behavior*, 62, 562–569. <https://doi.org/10.1016/j.chb.2016.04.005>
- Wang, X., Gao, L., Yang, J., Zhao, F., & Wang, P. (2019). Parental phubbing and adolescents' depressive symptoms: self-esteem and perceived social support as moderators. *Journal of Youth and Adolescence*, 49(2), 427–437. <https://doi.org/10.1007/s10964-019-01185-x>
- Wang, X., Qiao, Y., Li, W., & Lei, L. (2021). Parental Phubbing and Children's Social Withdrawal and Aggression: A Moderated Mediation Model of Parenting Behaviors and Parents' Gender. *Journal of Interpersonal Violence*, 088626052110428. <https://doi.org/10.1177/08862605211042807>
- Wei, H., Ding, H., Huang, F., & Zhu, L. (2021). Parents' Phubbing and Cyberbullying Perpetration Among Adolescents: the Mediation of Anxiety and the Moderation of Zhong-Yong Thinking. *International Journal of Mental Health and Addiction*. <https://doi.org/10.1007/s11469-021-00535-w>
- Xiao, X., & Zheng, X. (2022). The Effect of Parental Phubbing on Depression in Chinese Junior High School Students: The Mediating Roles of Basic Psychological Needs Satisfaction and Self-Esteem. *Frontiers in Psychology*, 13. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.868354>
- Xie, X., & Xie, J. (2019). Parental phubbing accelerates depression in late childhood and adolescence: A two-path model. *Journal of Adolescence*, 78(1), 43–52. <https://doi.org/10.1016/j.adolescence.2019.12.004>
- Xie, X., Chen, W., Zhu, X., & He, D. (2019). Parents' phubbing increases Adolescents' Mobile phone addiction: Roles of parent-child attachment, deviant peers, and gender. *Children and Youth Services Review*, 105, 104426. <https://doi.org/10.1016/j.childyouth.2019.104426>

Yam, F. C., & İlhan, T. (2020). Holistic technological addiction of modern age: Phubbing. *Current Approaches in Psychiatry*, 12(1), 1–15. <https://doi.org/10.18863/pgy.551299>